

Upravništvo Ljubljana, Pucinijska ulica 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Inseratni oddelki: Ljubljana, Pucinijska ulica 5 - telefon št. 31-22 do 31-26 Podružnica Nove mesto: Ljubljanska cesta 42 Izdajatelj: zastopstvo za oglaševanje v Italiji in inozemstvu (S.P.I.) S. A., MILANO

Štampar: Ljubljansko pokrajino pri pošto-čerkovnem zavodu št. 17.749 za ostale kraje Italije: Severne Conti, Corr. Post. No 11-3118

JUTRNO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka Naročnišna cena mesečno Lir 18.-, za inozemstvo vključno s Ponedeljskim jutrom Lir 36.50.

Uredništvo: Ljubljana, Pucinijska ulica št. 5. - Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračilo.

53 Abschüsse bei Terrorangriff auf Berlin

Erfolgreiche deutsche Gegenangriffe an der Ostfront - Wirkungsvoller deutscher Nachtangriff auf Bari

Aus dem Führerhauptquartier, 3. Dez. (DNB.) Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt: Infolge der anhaltend starken Regenfälle liesssen die Kämpfe im Süden der Ostfront gestern an Heftigkeit nach. Nur in der Einbruchsstelle südwestlich Kremenetsch herrschte lebhaftige Kampfaktivität. Es wurden 26 Sowjetpanzer abgeschossen.

Im Mittelabschnitt war der Druck des Feldes gegen unsere Stellungen im Raum von Gomel schwächer. In den zähen und erbitterten Abwehrkämpfen der vergangenen Tage haben hier die Main-fränkische 4. Panzerdivision unter Generalleutnant von Saucken und die bayrische 296. Infanteriedivision unter Generalleutnant Kullmer bei schwierigen Kampfverhältnissen alle Durchbruchversuche der Sowjets vereitelt.

Westlich Smolensk setzten die Sowjets ihre Angriffe ohne Unterbrechung fort und warfen neue Verbände in den Kampf. In harten, aber erfolgreichen Kämpfen wurden die Angriffe von 31 immer wieder anrennenden feindlichen Schutzdivisionen und von starken Panzerverbänden blutig abgeschlagen.

Südwestlich und westlich Nowel machten die eigenen Angriffe trotz zähen feindlichen Widerstandes weitere Fortschritte. Von der übriken Ostfront werden keine besonderen Ereignisse gemeldet.

An der süditalienischen Front lag auf unseren Stellungen im Westabschnitt während des ganzen Tages starkes Artilleriefeuer. Im Ostabschnitt führte der Feind zahlreiche starke Angriffe, die in erbitterten Kämpfen unter Abriegelung örtlicher Einbrüche aufgefangen wurden.

Über der gesamten Front herrschte lebhaftige beiderseitige Fliegeraktivität. Bei zahlreichen Angriffen britisch-nordamerikanischer Fliegerkräfte wurden sechzehn italienische Flugzeuge abgeschossen.

In der Nacht zum 3. Dezember griffen starke deutsche Kampffliegerverbände den feindlichen Versorgungspunkt Bari in Apulien an und verursachten durch Bombentreffer im Hafengebiet nachhaltige Zerstörungen. Nach bisher vorliegenden unvollständigen Meldungen wurden zwei Frachter versenkt. Zwei andere mit Treibstoff oder Munition beladene Schiffe explodierten nach Bombentreffern. Zahlreiche weitere Frachter erlitten erhebliche Beschädigungen.

Starke britische Bombenverbände unternahmen in der vergangenen Nacht einen neuen Terrorangriff auf die Reichshauptstadt. Die schlagartig einsetzende Luftverteidigung führte dem Feinde erhebliche Verluste zu. 53 der feindlichen Bomber wurden abgeschossen.

In Westdeutschland entstanden durch Bombenwürfe einzelner Störflugzeuge keine nennenswerten Schäden.

53 letal sestreljenih pri terorističnem napadu na Berlin

Uspešni nemški protinapadi na vzhodnem bojišču - Učinkovit nemški nočni napad na Bari

Führerjev glavni stan, 3. dec. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja: Zaradi stalnih močnih nallvov je popustila silovitost bojev na jugu vzhodnega bojišča. Le v vrdnem prostoru južnozapadno od Kremenčuga in na področju pri Cerkasih so bili živahni boji. 26 sovjetskih oklopnikov je bilo sestreljenih.

V srednjem odseku je postal sovražnikov pritisk proti našim postojankam pri Gomlu slabši. V živavih in ogorčenih obrambnih bojih preteklih dni sta na tem odseku četrti nemško-frankovska oklopna divizija pod poveljstvom generalnega poročnika von Sauckna in 296 bavarska pehotna divizija pod vodstvom generalnega poročnika Kullmerja kljub zelo težkim prilikam na bojišču preprečili vse sovjetske poizkuse prodorov.

Zapadno od Smolenska so Sovjeti brez prestanka nadaljevali s svojimi napadi ter so vrgli v boj nove sile. V hudih, toda uspešnih bojih so bili krvavo odbiti napadi 31 vedno znova navajajočih sovražnih streliških divizij in močnih oklopniskih odredkov.

Južnozapadno in zapadno od Nevela so lastni napadi kljub živavemu sovražnikovu odporu nadalje napredovali.

Z ostalega vzhodnega bojišča ne javljajo o nikalnih pomembnejših dogodkih.

Na južnoitalijanskem bojišču so bile naše postojanke na zapadnem odseku ves dan pod močnim topniškim ognjem. Na vzhodnem odseku je izvršil sovražnik številne močne napade, ki so bili prepreženi v srdih bojih, v katerih so bili zajezeni krajevni vdori.

Nad vsem bojiščem je vladala živahna delavnost letalstva. Pri številnih napadih britansko-severnoameriških letalskih sil je bilo sestreljenih 16 sovražnih letal.

V noč na 3. december so napade močne jate nemških bojnih letal sovražno okrbnovalno oporišče Bari v Apuliji Z bombami so povzročile v pristaniški četrti trajna razdejavanja. Po dosedaj dospelih nepopolnih vesteh sta bili potopljeni dve tovarni ladji. Dve drugi ladji, natovorjeni s pogonskimi sredstvi ali z municijo, sta zaradi bombnih zadetkov eksplodirali. Številne nadaljnje ladje so bile občno poškodovane.

Močne britanske bombniške skupine so izvršile v pretekli noči nov terorističen napad na državno prestolnico. Protiletalska obramba, ki je nastopila hitro, je zadala sovražniku velike izgube. Sestreljenih je bilo 53 sovražnih bombnikov.

V zapadni Nemčiji ni zaradi bomb, ki so jih vrgli posamezna motilna letala, nastala nikakva pomembna škoda.

Hude oklopniške izgube Sovjetov

Berlin, 3. dec. DNB. V velikem Dnjeprvem loku je bilo pred postojankami nekoga nemškega armadnega zbora v dobi od 26. do 30. novembra uničenih 95 sovjetskih oklopnikov. Sovjeti so torej plačali majhne vdore, ki so bili takoj zajezeni, z izgubo skoraj polovice tankov, ki tvorijo sestav oklopniskega zbora. Tudi na drugih mestih so izgubili sovražniki številne bojne vozove, ne da bi s svojimi streljenimi napadi dosegli kake uspehe. Južno od Dnjeprprotoprovskega je sestrelila četa oklopniskih lovcev nekoga frankovsko-sudetsko-nemškega grenadarskega polka pred nekaj dnevi svoj stoti sovražni oklopnik ter je še istega dne zvislala število svojih sestrelitev na 102. Neke nadaljnja četa oklopniskih lovcev, ki je imela pri obrambnih bojih v bližini Gomla prav posebne zadolge, je od 15. do 19. novembra uničila 23 težkih sovjetskih oklopnikov, en udarni top in nek oklopnik izvidniški voz.

Ponovni teroristični napad na Turin

Rim, 2. dec. DNB. Včeraj so anglosaški letalci ponovno težko napadli Turin. V velikem številu so bile odvržene rušilne in zažigalne bombe različnih kalibrov. Posebno težko škodo so utrpeli gosti obljudejni predmestni deli, v katerih prebiva po večini delavstvo. Tudi v notranjosti mesta je bila povzročena velika škoda. Iz Genove pa poročajo, da so sovražna bomba letala včeraj preletela mesto v smeri proti mestu Sestri (Levant), ki je bilo težko bombardirano.

Osem sovražnih letal sestreljenih nad severno Italijo

Berlin, 3. dec. DNB. V opoldanskih urah 1. decembra so napadli nemški Messerschmittovi lovci močno jato severoameriških bojnih in lovskih letal, ki je priletela preko Ligurskega obale nad gornjo Italijo. Nekako v višini 8.000 m je našela jata nemških lovcev na skupino 20 do 25 dvomotornih lovcev tipa Lightning. Vkljub številnim premoči sovražnih sil so se vrgli nemški lovci med sovražne stroje ki so leteli v raznih višinah. V zaizrenih bojih ki so se vršili pri popolnoma jasnem dnevu, so sestrelili nemški lovci brez lastnih izgub po dosedaj dospelih vesteh 7 sovražnih letal. Neko nad istim področjem letete sovražno letalo pa je sestrelilo nemško lovsko letalo tipa Rotte ter se je s tem število nad severno Italijo uničenih sovražnih letal zvislalo na osem.

Najboljši ameriški podmorniški poveljnik izgini

Madrid, 2. dec. DNB. EFE poroča iz Washingtona, da je admiraliteta USA objavila, da se ni vrnil podmorniški poveljnik pomorski poročnik Dudley Morton s svojo podmornico »Wahod« in da ga smatrajo za pogrešanega. Morton je veljal za prvaka podmorniskega orožja, ker je baje potopil 19 japonskih ladij.

Boljševiška goljufija z moskovskim patrijarhom

Beograd, 2. dec. DNB. Vsa boljševiška goljufija z prejšnjim metropolitom in sedanjim sovjetskim patrijarhom je končno razkrinkana. »Novo Vreme« objavlja pismo umrlega metropolita Antonija, bivšega vrhovnega poglavarja ruske pravoslavne cerkve v inozemstvu, naslovljeno na Sergija. To pismo odkriva še desetletno pripadnost Sergija k boljševizmu. Ta je že l. 1933 poskušal razpustiti rusko cerkev v inozemstvu, katere sedež je bil v Sremskih Karlovcih, ker je brezbožni sovjetski oblastil zelo mnogo škodovala zaradi svojega odkritega nasprotovanja. Pismo, ki je bilo pisano l. 1933, zahteva izpustitev vseh cerkvenih knezov in rešitvno svobodo cerkve. Nadalje zahteva, da se lahko vrnejo vsi ruski duhovniki, ki so pobegnili, in da jih GPU v tem primeru ne bo preganjala. Antonij ponavlja odločbe ruskega cerkvenega zbora v inozemstvu iz l. 1927, na katerem je bilo sklenjeno, da se prekine vsaka zveza z moskovsko cerkveno oblastjo in da se imenovanje metropolita Sergija za vrhovnega poglavarja ruske cerkve kot nezakonitno ne prizna. Sergij na to pismo ni odgovoril.

Nameste pomoči Indiji samo pomilovanje

Buenos Aires, 2. dec. DNB. UNRRA je zaključila svoj prvi nastop po mnogih sedmih odborih in pododborih, komisij in delegatov. Značilno je za to Rooseveltovo ustvaritev, da je zaključila svoje zasedanje s pozivom na denarne borze držav, ki so članice UNRRA. Angleški delegat, polkovnik Llewellyn je pozval zastopane narode, da naj svojo članarino čim prej plačajo, kar je glavno za žida Lehmana in njegove padšaje. Vse drugo, kar je tvorilo snov posvetovanja UNRRA, je samo propagandna meglja. Zastopniki ibero-amerikanskih držav niso prav nič prikrivali, da gledajo na delo in cilje UNRRA z zelo mešnimi občutki.

Kaj pa lako pričakuje narod od tega »odborja za pomoč in obnovu«, ki se imenuje UNRRA, pa je razvidno najlepše iz govora državnega podtajnika v zunanjem ministrstvu USA, ki je imel za gledajočo Indijo samo nekaj pomilujočih besed. To je vse kar namerava UNRRA za Indijo storiti. Indiji pa od Achonsovih fraz ne bodo stili. Zagotovo! In da nesreča lakote »nesreča«, ki pripada indijemsku prebivalstvu najgloblje sočutje, je samo potrdilo, da bo Indija tudi še vnaprej izročena britanski diktaturi lakote.

Vesti iz vsega sveta

Madrid, 2. dec. DNB. Ekvadorski finančni minister je izjavil, kot poročajo iz Quita, da mora opustiti zaplembo nemških zdrazil, ki se še nahajajo v deželi. Za deželo so namreč neobhodno potrebna in nadomestljiva.

Fanatična nemška volja boriti se do zmage, je sedaj še trša

Japonski zunanji minister Ribbentropu ob priliki terorističnih napadov na Berlin

Berlin, 2. dec. DNB. Po poročilu o terorističnih angleških napadih na glavno mesto Reicha je poslal japonski zunanji minister Mamoru šigenicu državnemu ministru za zunanje zadeve von Ribbentropu naslednje brzojavko:

»Pravkar sem prejel strahotno poročilo o terorističnem napadu na Berlin. Ob tej priliki izražam globoko obžalovanje za to sramotno dejanje in za žrtve, istočasno pa izražam Vaši Ekselenci svoje čvrsto prepričanje, da bo ta dogodek še ojačil in okreplil borbenost in voljo do zmage nemškega naroda.«

Državni minister je odgovoril: »Odkritorčno se Vam zahvaljujem za

Vašo brzojavko, v kateri izražate svoje ogorčenje nad podlim bombnim napadom angleško-ameriških letalcev na stanovanjske okraje glavnega mesta, in za Vaše besede sožalja za človeške žrtve, ki so pri tem nastale. Naj bo Vaša Ekselencija prepričana, da ni to bombardiranje brezbrambnih žen in otrok v Nemčiji povzročilo nič drugega, kakor globoko sovražstvo nasproti morilec. Povzročilo je, da je fanatična volja nemškega naroda in njegova odločnost, bojevati se tako dolgo, da bodo sovražniki končno premagani in da bodo krivci teh zločinov kaznovani, postala še bolj trdna.«

Položaj Madžarske je dolečen s pripadnostjo k trojnemu paktu

»Madžar ne bo kapituliral«

Budimpešta, 1. dec. DNB. Pred madžarskimi poslanci je izjavil bivši ministri predsednik Imreedy med drugim tudi naslednje:

»Če je pred letom veljalo, da je ta vojna tudi vojna Madžarske, potem velja ta beseda še prav posebno danes. V taboru sovražnikov se je tehnična moč premaknila v korist Sovjetske zveze - v korist največjega sovražnika samoodločevanja vseh narodov kajti cilj Moskve je bil in ostane popolno boljševiziranje Evrope.

Imreedy je nadalje dejal, da se mora Madžarska za mnogo zahvaliti nemški pomoči. Od anglosaške zmage nima Madžarska ničesar

dobrega pričakovati. Kdor nevarnosti ne prenes, je poudarjal govornik, ta kapitulira pred nevarnostjo. Madžar pa ne bo kapituliral! V boju za obstanek, ki ga vodi tudi Madžarska, je njen prestop na strani njenih zaveznikov. Kdor hoče čuvati svoje meje, ta mora stremeti za tem, da dela to čim dalje od mej svoje dežele. Zunanja politika Madžarske je določena z geografskim položajem in kulturno skupnostjo z Evropo, in sicer v smislu politike bivšega ministrskega predsednika Gömbösa. V tej zunanji politiki je označeno stališče Madžarske s pripadnostjo k paktu treh velisil.

Pomanjkanje premoga v Angliji

Stockholm, 1. dec. DNB. Reuter poroča, da se bo po izjavi ministra za goriva in energijo majorja Lloydja Georga angleška vlada ukvarjala po možnosti z načrti za odstranitev pomanjkanja premoga. Lloyd George je dejal, da znaša sedaj proizvodnja 200.000 ton manj na teden kakor ob koncu leta 1942. To je pripisati zmanjšanju delovne zmoglosti. Od julija naprej je izgubila dežela zaradi stavk nad pol milijona ton premoga. Stavke, ki bi izbruhnile sedaj, bi spravile v nevarnost vse vojni napor in bi napravile vprašanje proizvodnje zadostne količine premoga za kurjavo za prebivalstvo še bolj pereče.

Protifrancoske demonstracije v Siriji

Stockholm, 2. dec. DNB. Protifrancoske demonstracije v Damasku vedno bolj narastajo, poroča »Dagsposten« iz Ankare. Na nekem množičnem zborovanju so v sredo zahtevali, naj se sirijska vlada z vsemi silami zavzame za popolno narodno svobodo Sirije. Sprejet je bil silep, v katerem so pozvali vlado, naj izvrši svoje ukrepe, še preden se bo vrnil general Catroux iz Alžira. Sirski ministrski predsednik je imel ob koncu zborovanja pomenljiv govor, narkar se je množica mirno razšla. Pravijo, da je večina sirijske vlade za to, da bi se postavil Catroux ob povratku v Damask pred izvršeno dejstvo.

Nerealni načrti s Korejo

Stockholm, 3. dec. DNB. Britanska poročevalska agencija je opremila kairski komunikacije s obširnimi komentarjem. Čeprav komunikacije sam izrecno izjavlja, da ne streme zavezniki po nikalnih ozemeljskih osvoboditvah in to še prav posebno poudarja, vzbujajo vendar pozornost, da obstajajo glede vprašanja bodoče usode polotoka Koreje, kot si jo je zamislila kairska izjava, razne nejasnosti. Reuterjev komentator ugotavlja, da je pridržek v komunikaciji glede Koreje pomemben in se obširno bavi s tem gospodarsko in geopolitično pomembnim polotokom. Meni, da bo Koreja potrebovala dalj časa zaščite ter da bo šele postopno lahko prešla k lastni vladi. Kitajsko ne bo mogla biti varuh, ker je jasno izjavila, da si ne želi ponovno pridobiti svoje nekdanje suverenosti. Zaradi tega bo korejsko vprašanje po vojni ede izmed najtežjih problemov na Daljnem vzhodu. Iz teh prevladnih izjav izhaja, da si nameravajo zavezniki, ki Čangkajšku mesto da bi mu dejansko pomagali, raje objubljajo prirastek novih ozemelj, pridržati Korejo kot kontrolno postajo za Daljnji vzhod. Nastane vprašanje, kakšno bo sovjetsko stališče k temu načrtu, ki je enako nerealne kot vsi ostali nameni, stisniti Japonsko na najožje očiške osem-

Nikoli!

Tokio, 3. dec. (Vzhodnoazijska služba DNB). Prevzetna izjava, ki so jo izdali Roosevelt, Churchill in Čangkajšek s svojim spremstvom v Kairu, ima po mnenju dobro poučenih krogov v Tokiju kakor poroča »Domei«, svoj vzrok predvsem v zaskrbljenih želji, pomiriti Čangkajška, ki vedno bolj izgublja podlago za svoj nesmiselni odpor proti Japoncem.

Dejstvo, da sta pristala Roosevelt in Churchill na konferenco s Čangkajškom, je le nov dokaz za njihovo zaskrbljenost glede nove japonske politike na Kitajskem in glede dramatičnega dviga Vzhodne Azije na podlagi medsebojne enakopravnosti, da bi se omogočila njena osvoboditev izpod stoletnega anglo-ameriškega izkoriščanja in zavražanja.

Kairsko izjavo lahko smatramo le za slabo šalo. O tem, kako so Anglo-američani »zaskrbljeni« nam dokazuje njihov namen obdržati Čangkajška na vsak način v svojem taboru Nobenega avoma ni da je imela konferenca v Kairu samo in edinc le ta cilj.

Dobro poučeni krogi poudarjajo nadalje, da se Vzhodna Azija ne glede na to kaj bodo storili Anglo-američani, nikoli ne bo vrnila pod njihovo staro imperijalistično

Japonski odgovor na kairsko besedičenje

Fantastičen komunikacije konference v Kairu

Berlin, 2. dec. DNB. Kakor javlja Reuter, je bil v Kairu v sredo izdan naslednji komunikat:

»Predsednik Roosevelt, generalistm Čankajšek in ministrski predsednik Churchill so zaključili skupno s svojimi diplomatskimi in vojaškimi svetovalci konferenco v severni Afriki.

Izjava pravi dalje: »Vse vojaških misij je doseglo popoln sporazum o nadaljnjih vojaških operacijah napram Japoncem. Trije veliki zavezniki objavljajo svoje odločitve, da bodo izvajali napram svojim brutalnim sovražnikom neprestan pritisk na morju, na kopnem in v zraku. Ta pritisk je že postal viden. Tri velike zaveznice vodijo to vojno za potlačitve in kaznovanje japonske agresivnosti, ne zahtevajo pa zase nobenega plačila in nimaajo niti v mislih kako teritorialno ekspanzivnost.

Njihov cilj je, da se Japonski odvzamejo vsi pacifiški otoki, ki si jih je prisvojeila od začetka prve svetovne vojne l. 1914, in da se vrnejo vsa ozemlja, ki jih je Japonska ukradla Kitajski, kakor n. pr. Mandžukuo, Formoza in Rišikiški otoki, zpet nazaj republik Kitajski.

Japonska bo pregnana z vseh ozemelj, ki si jih je pridobila s silo ali pa s svojo grabljivostjo.

Omenjene tri velesile imajo v mislih napraviti tudi konec sužnosti korejskega naroda, tako da bo Koreja ob danem času postala svobodna in neodvisna.

S tem ciljem pred očmi bodo vodile tri velike zaveznice v slozi z ostalimi v vojni nahajajočimi se združenimi narodi še dalje težke in dolgo trajajoče vojaške operacije, ki bodo potrebne, da se doseže kapitulacija Japoncev.

V Berlinu označujejo komunikate o pogajanjih v Kairu med Rooseveltom, Churchillom in Čankajškom kot grotesko. Govori o brezposojni kapitulaciji Japoncev, medtem ko niti vojaški, niti gospodarski položaj ne dovoljuje takega širokousteznja. Gre, izjavljajo nadalje, samo za reklamni trik. S tem bi radi odvrnili prijatelje Amerike in Anglije od dejstva, da je pacifiško podjetje doživelo neuspeh. Ne more biti nobenega dvoma, da pomeni navzočnost Čankajškega v Kairu in sprejetje njegovih zahtev, samo dejstvo, da stoji Čankajška Kitajška pred političnim, vojaškim in gospodarskim zlomom. Iz nujnih vzrokov mora nadalje tudi Roosevelt predložiti ameriški javnosti kakršne koli uspeh, če hoče naraščajočo obozretost v Zedinjenih državah pomiriti in če noče nastopiti popolnoma brez ujanja pri prihodnjih predsedniških volitvah.

V Berlinu tudi poudarjajo, da je smešno upanje, da bi mogel ta komunikate napraviti na silo trojnega pakta kakršne koli vtis. Da Stalin ni bil navzoč pri tem prvem dejanju konferencie na Bliznjem vzhodu, se da tolažiti s tem, da se ne misli vmešavati v vprašanja, ki se tičejo Japonske, in da je pustil svoje tovariše, naj te stvari urede med seboj.

Prvo dejanje velike ofenzive blufa

Zeneva, 3. dec. DNB. Prvo dejanje velike komedijske blufa v živčni vojni sovražnikov proti Nemčiji in njenim zaveznikom je končano. Njegov rezultat je kairski komunikat, ki je bil izdan na sestanku Roosevelta, Churchillja in Čangkajškega pred njihovimi razgovori s Stalinom.

Vsebinska komunikacija, ki označuje zaključek konference med Rooseveltom, Čangkajškom, Churchillom ter njihovimi vojaškimi in diplomatskimi sodelavci, odgovarja domnevam, ki jih je o tem že prej izrazil sovražni tisk. Najprej ugotavlja, da je »vse vojaških misij doseglo popoln sporazum o nadaljnjih vojaških operacijah proti Japoncem, onferenci« mogotci bi radi pozabili na svoje poraze in bi hoteli dati okvirsilki svojega blufa, ki ga morajo uporabljati kot nadomestilo za vojaške in politične uspehe, ki bi jih vsi trije tako nujno rabili. Svetu prisojajo precejšnjo stopnjo navidezni in neumnosti, ako objavljajo v Kairu, da so obdani z največjim zborom vojaških in političnih šefov »zdelali« načrt za zmago na Pacifiku. Odkod res njelejo pogum, da govore o zmagi, res ne

BODITE USMILJENI IN USMILJENJE BOSTE DOSEGLI!

Javna dobrodelnost

Nujna potreba udeležbe in sodelovanja zasebnikov

Ljudske iz prejšnjih let so pokazale, da je zasebno delo na karitativnem polju koristno in delekosežno, da pa ne more zajeti vseh denarnih virov, kakor tudi ne trajno zadostiti izrednim potrebam vojnega časa.

V urejenjših razmerah je bila preskrba našega ljudstva kolikor toliko zadovoljiva. Kljub neenaki razdelitvi dobrin in kljub težkim posledicam gospodarske krize pred sedanjostjo vendar delavci in nameštenci ter ostale socialne in gospodarske šibke sloje, so bili primari resnične bede, oziroma večjega pomanjkanja med Slovenci razmeroma redki. Zaradi tega je mogla zasebna dobrodelnost potom raznih karitativnih zvez in društev, — ob vsaj delnem javnem sodelovanju, banovine in države, — zadostiti najnujnejšim potrebam. V nekaterih primerih prizadevanj sicer niso bili delci posebnega urejenega skrbstva, odnošno podpore niso zadostile, v glavnem pa lahko trdimo, da je bila preskrba kljub nedostatkom urejena in zadovoljiva.

Vojni čas je naložil slovenskim krajevno posebnim naloge. V začetku je skrb za pomoč potrebne prevzela zasebna pobuda. Zelo uspešno je bilo udeleževanje dobrodelnih društev, zlasti stanovske vzajemne pomoči. Pozneje pa so pokrajinske oblasti zaradi posebnih razlogov posegle v to zadevo in ustanovile Pokrajinski podporni zavod, ki naj bi združil javno in zasebno dobrodelnost pod enotnim vodstvom. S to zamisljivo so bili preskrbljeni naši pokrajini nekateri novi javni podporni viri. Obenem je bila omejena domača pobuda, dočim je stvarno vodstvo celotne dobrodelnosti izostalo. Pokrajinski podporni zavod se ni niti trudil, da bi z večjim in učinkovitejšim uveljavljanjem združil vsa javna in zasebna prizadevanja na tem področju. Omejil se je zgolj na razdeljevanje javnih sredstev, prepustivši zasebnikom večjo ali manjšo pobudo ob istočasnem oviranju vsakega obsejnejšega in smotrnejšega skrbstva za vojne žrtve in podobno. Birokratičnost zavoda samega je onemogočila izvedbo prvotne zamisli o združitvi javne in zasebne dobrodelnosti.

Glede na to se je v zadnji dobi uveljavilo naziranje, da je potrebna prenova Pokrajinskega podpornega zavoda. Odpadli so namreč oziroma ki niso dopuščali večjega razmaha zasebni dobrodelnosti. Potrebno je bilo obenem nadomestiti nekatero denarne vire ter najti drugačne možnosti za uspešno nadaljevanje te vrste javne preskrbe. Zavod naj bi postal središče dobrodelnosti v pokrajini pri upoštevanju zasebnih pobud na tem polju. Karitativnim društvom naj bi se zagotovila popolna svoboda glede zbiranja sredstev in kroga podpirancev. Preprečilo naj bi se večkratno podpiranje

enih na škodo drugih. Enotno vodstvo naj bi omogočalo smotrnejšo medsebojno razdelitev področja in pravičnejše ter uspešnejše razdeljevanje podpor. Temu načelu naj ustrezna bodoča sestava upravnega odbora Pokrajinskega podpornega zavoda.

Pokrajinski podporni zavod je v zadnjih dveh letih izdal za izredno preskrbo pomoči potrebnih (brezposelnih, beguncev, družin internirancev itd.) lir:

okraj	I. 1942.	I. 1943.
Ljubljana mesto	4.050.000	4.194.075
Ljubljana okolica	467.998	1.146.686
Logatec	106.096	175.105
Novo mesto	378.024	853.685
Črnomelj	178.952	221.253
Kočevje	170.894	273.925

Iz tega sledi, da so izdatki v letu 1942 znašali 5.361.72; v letu 1943. pa 6.964.729 lir.

Pričakovati je, da bodo potrebe v prihodnjem letu, zlasti v zimskih mesecih, znatno večje. Treba bo najti še več sredstev. Samo za običajno skrbstvo po dosedanjih smernicah bo po vsej verjetnosti potrebnih okrog 10 milijonov lir. K temu je prišteti še izredne izdatke v zimskih mesecih, povzročene po sedanjem izjemnem stanju v pokrajini. Vseh teh sredstev ne bo mogoče zbrati samo iz javnih virov, temveč bo potrebna sodelovanja zasebnikov, ki naj prispevajo v okviru letošnje Zimske pomoči.

V prihodnjem letu bodo morale prispevati primerne zneske za redno preskrbo razne javne ustanove v pokrajini. V tem oziru bo zlasti važno sodelovanje Borze dela. Blagajne za družinske doklade, Pokrajinskega zavoda in drugih ustanov. Občine bodo morale prav tako obremeniti do skrajnosti svoje proračune. Zavedati se moramo, da Pokrajinska uprava ne bo mogla nositi vseh bremen in da je treba pritegniti tudi vse druge činitele brez pomislekov fiskalnega značaja.

Tako zbrana sredstva naj omogočijo vsaj najnujnejšo preskrbo pomoči potrebnih oseb. Pokrajinski podporni zavod naj bi v tem okviru vzdrževal javno kuhinjo v Ljubljani (za 500 do 600 oseb) Nadalje naj bi ta sredstva služila za preskrbo povratnikov in pribežnikov, kakor tudi za nabavo oblačilnih predmetov, plačilo najemnin in podobno.

Samo na ta način bo mogoče zadostiti zahtevam časa in priskočiti na pomoč prebivalcem te pokrajine, katerih stvarne potrebe ne dopuščajo nobenega dvoma o upravičenosti vabila javnosti in javnim ustanovam k sodelovanju pri zbiranju gotovih sredstev.

DR. BRANKO ALUJEVIČ,
predsednik Zveze delojemalcev.

Zvišanje dnevnega obroka kruha za mladino od 9. do 18. leta in delavce

Z odredbo Vrhovnega komisarja za javno operacijsko področje je zvišan dnevni obrok kruha od 1. decembra t. l. za 75 gr mladino od 9. do 18. leta ter delavcem, ki prejemajo dodatno živilsko nakaznico »SD I«, »SD I+II« ali »SD I+II+III«.

Na ta način znaša celotni dnevni obrok kruha: za mladino od 9. do 18. leta na navadno živilsko nakaznico 150 gr, povečanje od 1. dec. dalje 75 gr, celotni dnevni obrok kruha 225 gr; za ročne delavce na navadno živilsko nakaznico 150 gr, na dodatno 100 gr, povečanje od 1. dec. dalje 75 gr, celotni dnevni obrok kruha 325 gr; za delavce pri težkih delih na navadno živilsko nakaznico 150 gr, na dodatno nakaznico 200 gr, povečanje od 1. dec. dalje 75 gr, celotni dnevni obrok kruha 425 gr; za delavce pri najtežjih delih na navadno živilsko nakaznico 150 gr, na dodatno nakaznico 300 gr, povečanje od 1. dec. dalje 75 gr, celotni dnevni obrok kruha 525 gr. — Mladini od 9 do 18. leta, katere družinski pridelavci so pridelovalci, ne pripada ta povšek.

Upravičenci bodo preleteli novi dodatki na sledeči način: a) mladina od 9 do 18. leta v mestu Ljubljani za ves mesec december naenkrat 2325 kg kruha ali 1922 kg moke proti izdatki odredbe št. »V« dodatne živilske nakaznice GMC za mesec december;

b) mladini od 9 do 18. leta v ostalih oskrbovalnih občinah ki ni preletela dodatne nakaznice GMC, bo izdal pristojni občinski preskrbovalni urad za ves mesec december naenkrat 1922 kg enotne moke z malo nakaznilom;

c) razne vrste delavcev, ki so v posesti dodatne živilske nakaznice »SD I«, »SD I, II« ali »SD I, II, III« za mesec december (zelenkasti podton) lahko nabavijo kruh za ves mesec naenkrat ali pa sproti vsakodnevno proti izdatki ustreznega števila odrezkov, označenih s »SD I«. Tem odrezkom se namreč s 1. decembrom zviša vrednost od sedanjih 100 g na 175 g; ponavljamo, da bo za vsak tak odrezek priznan Prevod 175 g kruha, čeprav je na njem natisnjeno 100 g. Upravičenci, ki so

morda že oddali odrezke »SD I« in nabavili z njimi le 100 g kruha, so upravičeni dokupiti še r zliko dnevno 75 g kruha ali odgovarjajočo količino moke pri trgovcu ali peku, pri katerem so na te odrezke nabavili kruh ali moko.

Pri nakupu enotne moke namesto kruha velja sledeče razmerje: 75 g kruha odgovorj 62 g enotne moke; 175 g kruha odgovarja 144,6 g enotne moke; 275 g kruha odgovarja 227,3 g enotne moke; 375 g kruha odgovarja 310 g enotne moke.

Na celomesечно decembrsko dodatno živilsko nakaznico: SDI pripada 5425 kg kruha ali 4483 kg enotne moke; SD I, II pripada 8525 kg kruha ali 7046 kg enotne moke, SDI, II, III pripada 11625 kg kruha ali 8327 kg enotne moke.

To povečanje je bilo možno ker je velikomestna država dala na razpolago potrebno količino žita.

Obvestila „Preveda“

Olažani nakup krompirja

Krompir na odrezke 4 5 in 6 živilske nakaznice za nabavo krompirja prodajajo tudi sledeči trgovci: Rozman Anica (Svetega Petra cesta), Marolt Karel (Trnovska), Blaž Vladimir (Moste), Zorman Andrej (Celovška cesta), Luder Boris (Rožna dolina), Rozman Angela (Kodeljevo), Leben Maks (Poljanska cesta) in Rahne Ivan (Moste).

Razdeljevanje jabolk za mladino

Od 4. no 7. t. m. se bodo razdeljevala jabolka za mladino od 9 do 18 let starosti po 1 kg na osebo na odrezek št. III GMC dodatne živilske nakaznice za mladino po sledečem redu:

4. t. m. erke A—G, 6. t. m. H—O in dne 7. t. m. P—Z.

Jabolki bodo delile naslednje trgovce: trgovci s sadjem in zelenjavo (Pogacarjev trg), Gospodarska zveza (Majstrova ulica), Kmetijska družba (Novi trg), Gospodarska zadruga (Bleiwelsova cesta).

Kazni za kršitev predpisov o živilih

Protidraginjski odsek uprave policije v Ljubljani je v času od 1. do 30. novembra 1943 izrekel zaradi prekrškov predpisov o živilih naslednje kazni:

Zaradi prodaje živil in drugega blaga po pretirani ceni: Rebernik Terezija, branjevka, Povšetova ulica 31, 500 lir globe; Rajner Jožeta, lastnica mlekarne, Boštjanov trg 1, 200 lir; Brezar Boža, prodajalka, Cesta Aralele Rea 7, 300 lir; Podbošček Helena, branjevka, Sv. Petra cesta 52, 200 lir; Bačar Ana, krošnjarka, Sodarska ul. 2, je bila posvarjena; Bernik Valentin, trgovec, Florjanska ulica 1, 200 lir; Simenc Stanko, vrtnar, Tomačevska 5, 3.000 lir; Kunovar Valentin, lastnik cvetličarne, Sv. Kriška ulica 3, 3.000 lir; Arko Anton, trgovec, Jernejeva 11, 500 lir; Trtovšič Ana, lastnica vinotoca, Bohoričeva 14, 500 lir; Blažič Marica, gostilničarka, Kolodvorska 6, 2.000 lir; Meinc Aneta, trgovka, Pred Škofijo 16, 200 lir; Kvas Tomaž, trgovec, Ravnikarjeva 5, 300 lir; Brezovšek Neža, trgovka, Stari trg 19, 300 lir; Derfelj Marija, bivša trgovka, Škrabčeva 35, 500 lir; Fabjan Alojzij, gostilničar, Tavčarjeva 4, 4.000 lir; Vestić Marjan, gostilničar, Miklošičeva 4, 3.000 lir; Rohman Milena, poslovodnica, Sv. Petra cesta 28, 5.000 lir; Dimnik Janez, gostilničar, Studence 5, spis predan okraj. glavarstvu v Ljubljani; Škrbec Silvester, brivski pom., Jarska 30, 200 lir; Roleš Stefan, mesar, mojster, Tržaška 88, 4.000 lir; Kuhar Avstr. gostilničar, Vevče št. 49, spis predan okraj. glavarstvu v Ljubljani; Pečak Norbert, poslovodja, Mestni trg 2, 200 lir; Lozić Miljenko, gostilničar, Gledalška št. 2, 1.000 lir; Soukal Jerenin, sin trafikantinja, Pred Škofijo 12, 200 lir; Braz Vojko, trgovec, Fuhačeva ulica, 2.000 lir; Šuštar Fr., trgovec, Gosposvetska c. 84, 500 lir; Glavnik Marjan, trgovec, Gosposvetska cesta, 500 lir; Mavrič Zorica, uradnica, Kapetličeva 3, 60 lir; Erzin Metka, trgovka, Karlovska 14, 500 lir; Accetto Jožica, služkinja, Lampretova 9, 1.000 lir; Grabovec Doroteja, branjevka, Kladezna 11, 1.000 lir; Klopič Antonija, branjevka, Kozeljčeva ul. 8, 1.000 lir; Pavlin Marija, branjevka, Jeranova 4, 1.000 lir; Mohar Marija, služkinja, Krakovska 27, 1.000 lir; Jurečič Amalija, starišarka, Galusovo nabrežje, 300 lir; Lemež Viktorija, starišarka, Galusovo nabrežje 7, 300 lir; Jamnik Uršula, starišarka, Stari trg 10, 300 lir; Drame Alojzija, starišarka, Galusovo nabrežje 29, 300 lir; Kolar Pavla, trgovka, Stari trg št. 16, 300 lir; Miler Ivanka, zasebnica, Breg št. 2, 1.000 lir; Hočevav Alojz, trgovec, Ulica 3. maja 9, 3.000 lir; Brestvar Ivana, gostilničarka, Cesta na Loko 28, 200 lir; Robič Franc, gostilničar, Bleiwelsova cesta, 3.000 lir; Zupančič Franja, trafikantinja, Dolenska cesta 14, 5.000 lir; Rosenwirth Karol, gostilničar, Bleiwelsova cesta 12, 5.000 lir; Velkavrh Terezija, gostilničarka, Zidovska steza 4, 2.000 lir; Zmazek Ivanica, gostilničarka, Wolfova ulica 10, 5.000 lir; Marolt Ivan, gostilničar, Vidovalanska 24, 5.000 lir; Česnovar Marija, lastnica bufeta, Celovška c. 85, 2.000 lir; Pleško Hubert, poslovodja, Drenkova 12, 5.000 lir; Zupan Julij, veletrgovec, Frankopanska 5, 5.000 lir.

Zaradi nabave večje količine mesa brez dovoljenja Preveda: Makovec Eia, priv. uradnica, Pokopalniška 2, 300 lir in zaplenba blaga; Pavličević Vera, pletilja, Rožna dolina, Cesta XIX-4, 300 lir in zaplenba blaga; Schmidt Franc, mesar, pomočnik, za Rakovnikom, 500 lir in zaplenba blaga; Andolšek Ana, gostilničarka, Bleiwelsova cesta 13, 500 lir in zaplenba blaga; Gerbec Maks, mes. mojster, Zeljarska ul. 8, 1.000 lir in zaplenba blaga; Golc Jože, mes. pomočnik, Latijska cesta 53, 1.000 lir in zaplenba blaga; Rozman Martin, mesar, Ilirska ul. 20, 4.000 lir in zaplenba blaga; Zajc Franc, mesar, Potocnikova ulica 8, 1.000 lir in zaplenba blaga; Avbel Jože, mesar, Trnovski pristan 24, 1.000 lir globe,

vsem je bilo blago zaplenjeno in prijavljeno na bliž. tožilstvo.

Zaradi nakupa prašiča brez dovoljenja Preveda: Tavcar Franc, sejanec, Flojarska 13, 500 lir globe in zaplenba blaga; Jero Jožeta, zasebnica, Dolenska c. s. a. 28, 500 lir; Hierfort Franc, železnodar, Zaloška cesta 161, 200 lir globe.

Zaradi neopričevane prejema živilskih nakaznic: Medušič Vinko, gostilničar, Trilovski pristan 4, 1.000 lir; Krec Karol, zelenjar, Vodmatska 15, 1.000 lir globe, obema je bilo blago zaplenjeno.

Zaradi prodaje blaga po neobrobni ceni: Karlovec Stanislav, zakupnik, Knjižna ul. 8, 200 lir; Zelinka Emarik, poslovodja, Celovška 34, 500 lir; Dovč Ivan, gostilničar, Vilharjeva 43, 5.000 lir globe in 30 dni zatvoritve lokala; Radilović Iv. n. gostilničar, Sv. Petra cesta 25, 5.000 lir globe in 30 dni zatvoritve lokala; Mediča Franc, trgovec, Cankarjeva nabrežje 5, 5.000 lir globe in 10 dni zatvoritve lokala.

Zaradi nabave živil, potrebnih na črni borzi: Mikol Antonija, gosp. pomočnica, Cest v Rožno dolino 18, 30 lir globe in zaplenba blaga.

Ker so oddajali prodajo cigaret in jih kupili: Cenar Antonija, trafikantinja, Zaloška cesta; Zajec Marjana, trafikantinja, Poljanska cesta 11; Prašnikar Metka, trafikantinja, Bleiwelsova cesta 20; Kušar Marija, trafikantinja, Sv. Petra cesta 50; Valenta Franciska, trafikantinja, Kolodvorska 41; Mrzliček Avgust, trafikant, Tavčarjeva 4; Hiti Franc, trafikant; Juvan Ivanka, trafikantinja, Zaloška 6; Golič Fr., trafikantinja, Cerkevna ulica 1; Kranjc Ana, trafikantinja, Opekarska 10; Subic Pallaga, trafikantinja, Levstikova 15 — vsi so bili prijavljeni upravi tobačne tovarne v kaznovanje.

Zaradi oddaje kruha na podočelne živ. nakaznice: Novak Ivan, pek. mojster, Sv. Petra cesta 76, 1.000 lir globe.

Zaradi pomanjkljive sestave mesa: Jaglič Franc, ravnatelj, Šmartinska 28, 200 lir globe.

Zaradi izdelave ponarejene cikorie in kavinega surrogata: Sedlar Ivan, tovarnar, Beethovnova 14, 500 lir globe in odstop d. z. tožilstvu.

Zaradi prodaje v svojstvu gostja brez dovoljenja: Mizerit Deziderij, poslovodja, Barogova ul. 9, 2.000 lir globe.

Ker so bili brez predpisane maksimalne cenike in so zaračunavali po predračunih: Trtnik Mirko, brivec, Poljanska c. 54, 200 lir; Sturgar Jože, brivski mojster, Miklošičeva 17, 200 lir; Prestor Metod, brivski pomočnik, Cesta Arlele Rea 10, 200 lir; Pliverič Mate, brivski mojster, Prešernova 54, 200 lir; Navinšek Emil, brivski mojster, Selenuburgova ul. 3, 200 lir; Klus Franc, brivski mojster, Rudnik 48, 200 lir; Kastelic Jože, brivski mojster, Bleiwelsova cesta 6, 200 lir; Bizovičar Franc, brivski mojster, Pokljukarjeva 14, 200 lir; Bevič Jože, brivski mojster, Šmartinska cesta 18, 200 lir; Kralj Stefan, brivski mojster, Ciril Metodova 55, 200 lir globe.

Zaradi postrežbe gostov s pečenko ob prepovedanih dneh: Tomšič Slava, gostilničarka, Rimska cesta 4, 3.000 lir globe.

Ker ni oddal Prevodu predpisane količine krompirja: Černe Ivan, posestnik, Vodnikova 133, 2.000 lir globe.

Zaradi zaračunavanja previsokega dobička: Klavžar Alojz, čevljar, Vošnjakova ul. 4, 500 lir; Kovac Lavoslav, zač. poslovodja, Medvedova 3, 500 lir; Lavar Drago, trgovec, Tržaška cesta 17, 500 lir globe.

Zaradi prekrška maksimalne cenike in količine blaga: Jareš Ana, trgovka, Verdijeva 5, prijavljena drž. tožilstvu.

Zaradi prodaje krinč po neobrobni ceni: Tršan Mirko, poslovodja, Kongresni trg 14, 2.000 lir globe.

Naročite se na romane DOBRE KNJIGE!

Opozorilo!

Opozorjamo p. n. konzumente, da je Sedlar Ivan, lastnik tovarne hranil »Slada«, Ljubljana-Moste, stavil v promet škatle z napisom »Pravi Franckov dodatek kavi« po 1/2 kg, katere pa ne vsebujejo našega izdelka. Te škatle se razlikujejo od naših originalnih škatel samo po barvi mlinskega na srednji strani škatle. Na naši originalni škatli je namreč mlincek ten omrežje barve, torej iste temno-modre barve kot sta dva trakova in površina, na kateri se nahajata ime »Franck« na srednji strani škatle. Dočim je na škatlah, ki jih je stavil v promet Sedlar Ivan, barva mlinskega črna, a trakova in površina pa temno-modre barve.

Škatle Sedlarja Ivana sploh ne vsebujejo niti najmanjšega odstotka cikorie, temveč so napolnjene z neko drugo mešanico.

Proti Sedlarju Ivanu smo radi gornj. uvedli sodni postopek.

FRANCK INDUSTRIJA KAVOVINA
D. D., prej Hinka Francka Sinovi
d. d. Zagreb

Gospodarstvo

— Nove hrvatske carinarice. Iz Zagreba poročajo, da je bila po odredbi hrvatskega finančnega ministra v Zadru ustanovljena glavna carinarica. Poleg tega so bile nove carinarice prvega razreda ustanovljene v Šibeniku, Brezegovinem in Korčuli, v Splitu pa je bila ustanovljena glavna carinarica z ekspoziturovami v Omišju, Dugemratu, Hvaru in Trogiru.

— Zaradi izredno dobre letine je Rumunija uknila racioniranje živil. Že ponovno smo poročali, da je letošnja letina v Rumuniji prinesla z malimi izjemami rekordni pridelek in bo imela Rumunija zlasti v žitu na razpolago znatne količine za izvoz. Sprito obilnega pridelka je odpadla potreba nadaljnjega racioniranja živil. Najprej so ukiniti racioniranje moke in kruha, sedaj pa je bilo ukinjeno še racioniranje sladkorja in mesa. V gostinskih obratih smejo odslej gostom jedi brez vsakršnih omejitev. Racionirnje pa ostane v veljavi le za čevlje in iz usnja.

— V jeseni je manj mleka. Nemški listi opozarjajo prebivalstvo, da se odjaja v zadnjih tednih mleko z manjših količinah zgotji zaradi sezonskih sprememb pri proizvodnji mleka, ki jih ni mogoče spremeniti. Zaradi pokvarljivosti mleka ni mogoče držati rezerv in je na razpolago le mleko, tekoče proizvedeno. Proizvodnja pa se v teku leta znatno spreminja. Te spremembe niso odvisne od števila krav in njihove mlečnosti, temveč so merodajni dejaki drugi razlogi. Posamezna krava ne daje skozi vse leto enakih količin mleka. V prvih dveh tednih poteka, ko je telesa, se dnevno dviga količina mleka, ki doseže v tretjem tednu najvišje stanje, potem pa prične postopoma popuščati. Pričljivo dva meseca pred naslednjo telitvijo krava ne daje več mleka in je v tem času do telitve. Ker je najugodnejši čas za telitev od novembra do februarja, je v jesenskem času največ krav brez mleka. Zato doseže proizvodnja mleka v jeseni najnižje stanje. V isti smeri upliva tudi okoliščina, da v jeseni ni več običajno zeleno krmiljenje. Pri suhi krmli se običajno zmanjša mlečnost krav. Spomladi pa se proizvodnja mleka prične zopet dvigati.

— Braziljska kava. Brazilija je imela v zadnjih letih hude skrbi, ker ni mogla vnovčiti svojega pridelka kave. Letos je teh skrbi deloma rešena, ker je letina zelo slabo izločala. Zato znanstveniki ne bodo, kakor druga leta, uničevali kave. V zadnjih 12 letih je Brazilija uničila (predvsem pokorila) 76,8 milijonov vred kave, kar ustreza svetovni potrebi za tri leta. Pred vojno je Brazilija največ kave prodala v Evropo. Izvoz v Evropo pa je sedaj skoro do celja prenehal. Ta izpadek, ki predstavlja polovico izvoza kave v normalnih časih, ni mogel nadomestiti dogovor z Zedinjenimi državami, ki so se zavezale zaenkrat odkupiti 9,3 milijona vred kave. Ker Zedinjene države zaradi pomanjkanja ladijske tonaze te količine ne morejo prepeljati, so bile prisiljene okupljeno kavo plačati in vključiti v Brazilijo.

— Podpisovanje novega švedskega državnega posojila je zaključeno. Doseglo je 343 milijonov švedskih kron. Poštna uprava je sama prevzela 60 milijonov kron posojila. Računalno se je, da bo podpisovanje doseglo okroglo vsoto 359 milijonov. Stockholmski »Tidningen« označuje uspeh kot središtevstven, čeprav je bilo tega leta že podpisanih 400 milijonov kron posojila.

— Teškoče gorivo in mazilno olje v garajah. Ker predstavljajo zaloge tekočega goriva in mazilnega olja v garajah veliko nevarnost v primeru zračnega napada, opozarjajo nemški listi, da se sme po veljavnih predpisih držati v garajah za vsak avtomobil le ena sama posoda (do 15 l) tekočega goriva ali olja. Posoda pa mora biti varna pred eksplozijo. Nadaljnje količine tekočega goriva ali mazilnega olja se morajo shraniti v dobro zaprtih posodah na druge mestu, in sicer tako, da znaša zaloga za vsako vozilo največ 50 kg. Za izvajanje teh predpisov so odgovorni tudi lastniki garaž, ki morajo prostore sami nadzirati. Če se najemnik garaže ne drži predpisov, se kršitev predpisa lahko smatra kot razlog za odvzeto.

— Ostre švicarske omejitve za poročanje električnega toka. Zaradi izredno nizkega stanja rek in jezer, kakršno že nekaj desetletij ni bilo zabeleženo, je otežekena oskrba švice z električnim tokom, ker se švice oskrbujejo predvsem s tokom iz hidrocentrale. Zato je švicarski zvezni svet izdal stroge omejitve za potrošnje električnega toka. Cesna razsvetljava se mora zmanjšati za najmanj 50%, razsvetljava izločb in reklamnih napisov mora biti brezpogojno ugasnjena ob 20.30. Uporaba električnega toka za segrevanje sob je do celja prepovedana. Električni bojerji za toplotno vodno v kopalnicah se smejo uporabiti samo ob sobotah in nedeljah. Za skupna gospodinjstva (bolnišnice, zavodi, hoteli itd.) je predpisana količina električnega toka, ki se sme potrošiti.

Hude izgube komunističnih tolpa na Balkanu

Berlin, 2. dec. DNB. Nemške čete so zadnje dni v boju proti komunističnim tolpom na Balknu dosegle pet pomembnih uspehov. Skupine banditov so imele najtežje izgube in so bile po večini uničene. Pri čistitvi v severni Črni gori so nemški grenadirji in lovci nabili 475 mrtvih komunistov in so ujeli 333 bandite. Poleg tega so zaplenili 43 tankov, 13 metalcev min, 2 gorška topova, 35 strojnih pušk in 127 glav tovarne živine. Nekj drug nemški bojni oddelek, ki se je boril v Bosni, je našel pri nekem očiščevalnem podjetju 350 mrtvih komunistov. Kot pa sledi iz poročil prebivalstva in izpovedi ujetnikov, je celotno število sovražnih izgub še občutno višje. Tudi v Sloveniji so bile komunistične tolpe občutno prizadete. Na nekem mestu je bilo naštetih 251 mrtvih banditov. Tudi tu so resnične izgube komunistov velike večje. Očiščevanje dalmatinskih otokov ravno

tako dobro napreduje. Te dni je bilo po nemških četah zasledenih več otokov v prostoru okoli Zadra. Letalstvo je pri tem potopilo štiri sovražne motorne jadrnice.

Napihnjeni uspehi komunistov, ki so bili prepričani, da so si z badoljevskimi izdajali temeljito pomoč in ojačili, se razblinjajo v nič kakor mehurčki iz milnice. Ne bo dolgo, da od vseh »sovojitve« in »zmag«, ki so jih komunisti na vsa usta razglašali po svetu, ne bo ostalo niti sledu. Ta razvoj je popolnoma prirodni in se ne da zadržati. Badoljevski izdajalci so samo za bežen trenutek omogočili zmagoslavje komunizma, ki se sedaj pod udarci nemške vojske seseda v lastni nemoci. Ogromne izgube, ki so jih v teh borbah pretrpele banditske čete, napovedujejo skorajšen konec tako zvanih osvobodilnih tolpa.

Komunistom in njihovim pomagačem je dobro in dopustno vsako sredstvo

Čitatelji se bodo morda še spominjali, da je bil pri znanem čistitvi, ki je bilo izvedeno v Ljubljani konec lanskega leta, prijeto tudi bivši ban in minister inž. Dušan Sermec. Neštete intervencije se je takrat pojavilo zanj. Njegovi značci so opozarjali na njegovo vsoko leta, na njegovo prošnjo in na položaje, ki jih je bil zavzel, pri tem pa na vse načine dokazovali in prisegali, da je nedolžen, da ni pristal OF n še manj pristal komunistov ter da z njimi ne le nima nobene zveze, temveč njihovo postopanje celo obsoja.

Inž. Sermec je bil potem res izpuščen. Potuhnil se je in se držal kolikor mogoče v ozadiju, tako da so mnogi res verjeli, da ni pristal OF. Znano je, da se je kmalu izkazala resnica. V septembrskih dneh je kljub temu, da se je že celo generacija štel med poklicne politike, tudi on pokazal tako politično nezrelost, da je navno računal s hitro bližajočim se koncem vojne in z možnostjo komunističnega zavladaanja pri nas. Ne glede na svojo starost, na katero so se nekaj mesecev poprij z tako vnamo sklicevali on in njegovi prijatelji, je nabasal nahrbtnike in koveže ter jo potegnil iz Ljubljane kmalu nato, ob smrti svojega somišljenika dr. Antona Breclja je smatral za umestno, da se je odlašal in razkrinal tudi javno. Priznal je, da je že ves čas član plenauma OF in da se je redno udeleževal njegovih sej.

Inž. Sermec je na ta način javno postavil na laž ne le sebe samega, temveč tudi ves krog svojih prijateljev, ki so bili takrat ob novem letu intervenirali in celo jamčili zanj. Sedaj pa je prišel na dan dokument, ki kaže v še bolj odvratni luči njegov značaj ter znova razkrova brezmejni cinizem komunistov in drugih voditeljev OF. Ko je bil na osnovi intervencij svojih prijateljev in svojih lastnih priseganj, da je nedolžen izpuščen iz zaporov, je namreč podpisal naslednjo izjavo:

»Podpisani izjavljam pri svoji častni besedi, da sem vedno obojal delovanje OF kot škodljivo slovenskemu narodu in njegovim koristim ter vztrajal na znanju, da so me izpuštili na prostost pod izrednim pogojem, da se bom vzdrževal slehernoga

delovanja v korist OF, KPS ali nje sorodnih organizacij ter da bom stalno na razpolago oblastem in da bom istim javil vsako dejanje, ki ga bom zaznal, da ga je storil kdo v korist OF ali nje sorodnih organizacij. — Vse svoje stvari sem prejel v red, — Ljubljana, 20. svečana 1943. — Dušan Sermec.»

Primer Dušana Serneca zopet enkrat kaže, kako so se brezvestnega cinizma komunistov navzeli že tudi vsi njihovi pomagači. Kakor komunistom je tudi vsem njim dobro in dopustno vsako sredstvo, pa naj bo še tako ogabno in odvratno. Ta primer naj imajo zlasti pred očmi oni, hvala Bogu vedno bolj redki navidezni, ki še vedno tu in tam nasedajo držnim komunističnim lažem, pa naj se še tako bedaste.

Krat

BODITE USMILJENI IN USMILJENJE BOSTE DOSEGLI!

Kronika

Narava v decembru

Zima je pred vrati. Kakšno bo letošnje zimsko vreme, še ni mogoče povedati. Vzhodni vetrovi prinašajo navadno padeč temperaturo. Ljudski pregovor veli, da kaže december, če pada v njem dosti snega, na obilno žitno letino prihodnjega leta. Meščani pa si že iz zdravstvenih razlogov želimo suhega vremena bolj nego padavin. Megleno vreme povzroča mnoge prehladne bolezni, zlasti če ga spremlja še od časa do časa padavine. V decembru se dan skrči v teku prvih treh tednov za kakih 20 minut. Sončni vzhod pa kaže nekaj proti koncu meseca jedva zaznavno spremembo. V soboto 4. decembra praznuje god sv. Barbara, zaščitnica rudarjev. Ponekod vlada za to priliko navada, da prinesejo ljudje domov češnjeve in brezove vejice ter jih postavijo v posodo z vodo. Če se na vejicah do božiča razvijejo popki, kaže to v naslednjem letu na dobro letino. Ponekod vlada običaj, da vsak član družine prinese domov takšno vejico ter opazuje njeno brst, iz katere sklepa tudi na svojo več ali manj srečno prihodnost.

Ptičjega petja zdaj več ne slišimo, pač pa čvrče in čivkajo okrog hiš poročniči vrabci, ki se jim tu pa tam pridruži tudi kakšna sinica ali ptica podobne vrste. Posebno kadar zapade sneg, silijo ti pernat prijatelji človeka v bližino hiš, kjer upajo najti kakšno zrnce hrane.

Vse misli so prve dni decembra usmerjene k Miklavžu, ko je ta praznik za nami, pa k božiču. Proti koncu meseca se bo začel daljšati tudi dan in svetlobe bo potem od Novega leta dalje vsak dan več.

ZA DAN SVETE BARBARE

Je pomemben naslednji koroški običaj: Zunaj v na videz umrli naravi naberejo nekaj lepih vrbovih vejic ali tudi iz sadonosnika nekaj lepih vrškov sadnega drevja, najraje češnje, in jih postavijo v vodo, da bi do božiča poglani novo zelenje ali cvetje. S tem je podarjen značaj tega praznika kot dneva mladega zelenja, mladega božiča. Tista sira pa, ki ga da, to je sveta Barbara. Ko vejice ozvelimo, ko se na češnjevih vejicah pokažejo cvetovi, je veliko veselje in družini, ker to pomeni, da bo leto rodovitno. Posoda z novim zelenjem in cvetjem na božični mizi je njen najpomembnejši okras. Ta prelepi običaj je vreden, da ga oživimo tudi v mestu. Veselje in začudenje otrok bo veliko in že zaradi tega bomo to storili. V tem času se sadno drevje mora že tako obrezati in vejic bo dovolj za drevesce svete Barbare. Na Koroškem ima vsak družinski član svojo vejico in pričakovanje je veliko, čigava vejica bo prej zcvetela in kako. Posoda z vejicami pa naj stojijo na kakem toplom kraju, da nam nova simbolna brst ne izostane, ne po krivdi svete Barbare, ampak po naši.

Pedeset let vojaški zdravnik. V Celovcu živi zdravnik glavnega stana dr. Hans Richter je pred kratkim obhajal 50-letnico svojega vojaškega službovanja. Može se naroditi kot sin dinarja v vzhodnih Sudetih. V mladih letih je moral doma pasti kože in krave, pozneje je za majhno nagrado pobral kroglice, ki so jih kegljači polnili s krogli. Potem je prišel v gimnazijo v Troplavi. Po maturi se je odpravil peš križem Stajerske, kjer je obiskal tudi pisatelja Petra Roseggerja. Z njegovim posredovanjem je dobil službo prefekta v nekem vzgajališču. Potem je napravil prvi medicinski rigoroz ter šel kot vojaški študent na dunajsko univerzo, kjer je dovršil študij in bil promoviran za doktorja. Kot vojaški zdravnik je dosegel največje stopnje, ki je v tem poklicu mogoča. Postal je generalštabni zdravnik v bivši avstro-ogorski armadi. Napisal je več medicinskih knjig za ljudstvo in si je s tem stekel za službo tudi za splošno zdravstvo.

Kuretina za ranjence. V nekem dunajškem lazaretu SS orožja so bili bolniki minuli telen prejetno preseščeni, ko se izvedeli, da se pečejo zanj purani. Ko so opoldne delili meso za ranjence, je prejel vsak bolnik polovico lepo dišečega pečene purana. Dunajski listi poročajo, da se na Dunaju ne streže s kuretino samo pripadnikom SS orožja, ki leže v bolnišnicah, marveč bolnikom na splošno. Kuretina za bolnike v bolnišnicah se deli pacientom že od 20. oktobra po posebnem razporedu, in sicer prejme vsak bolnik ali ranjenec na mesec pol kg žive teže takšnega mesa. Dostaj so bolnikom še dvakrat postregli s perutnino, predvidoma pa bodo pacienti

deležni takšnega mesa še tretjič in četrtič. Kuretino zbirajo po kmetih, kjer v ta namen večina prostovoljno prispevajo purane, kokoši, peteline in kopune.

Smrt odklopanca s hrastovim listom. V letalski borbi je padel podpolkovnik dr. Ernest Kupfer, ki je bil odkopan s hrastovim listom k viteškemu križu železnega križa. V več kakor 600 poletih je vodil strmoglavce k velikim uspehom.

Lov na volkove v kirgiški stepi je nevarna, toda zanimiva reč. Tembolji zanimiva pa je, ker nam o njej pripoveduje naš rojak. Po doživljanjih g. Srečka Lapajna, uglednega trgovca iz Ljubljane, je lov na volkove in življenje v kirgiški stepi opisal dr. Janko Lokar, čigar pero je posebno zaslovelo ob nedavno izšli knjigi »Gozdovi in reke vabijo«. Opis lova na volkove bo objavljen v izvirnih slikami v »Razgledniku Jutra«. Naglo poteka čas prijavljanja za ta naš veliki obzorik, ki bo veljal v prednoročju samo 28 lir, poznejša cena na krmilnem trgu pa bo znatno višja. Zato priporočamo, da se še danes prigrislate!

Iz Ljubljane

Prispevajte za Zimsko pomoč

Lehek... s... s najdebelejšimi črkami opozarjajo prebivalstvo na geslo Zimske pomoči. Pisarna Zimske pomoči je v Puciničevi ulici 9/1, soba št. 1. Tja pošiljajte dopise in darila. Kristusove besede: Bodite usmiljeni in usmiljenje boste dosegli! je zbral prezident general Rupnik za geslo vse akcije za Zimsko pomoč in je z njo povedal vse. Pošiljajte za Zimsko pomoč! Štev. ček. računa: 16.580.

Prva obramba disertacije na pravni fakulteti

Včerajšnje dopoldne ima majhen zgodovinski pomen za našo pravno znanost. Prvič si je doktorand de facto pridobil doktorat prava po predpisih nove uredbe o pravnih fakultetah. Po tej uredbi iz leta 1938, so imeli namreč dotedanji diplomirani juristi dve možnosti: za dosego doktorske časti. Opravili so lahko št. tri rigoroz ali pa so se vpisali v doktorski tečaj, napravili ustni izpit, sestavili disertacijo in jo obranili. Večina jih je izbrala prvo možnost, nekateri pa so se hoteli pogotib v določeno snov in so se poslužili druge. V petih letih veljavnosti te uredbe je večer predložil prvi doktorand svojo tezo. Bil je to g. Sergj Schaupt, ki si je izbral temo: »Rehabilitacija v kazenskem pravu s posebnim ozirom na naše pravo.«

Ozračje, v katerem se je je pričel izpit, je bilo slovesno. Poleg g. dekana kot predsednika sta sedela ge poročevalca, prstovovali pa so izpitu še drugi ge profesorji. Zelo mnogo je bilo zainteresiranih poslušalcev. Izpit je pričel g. dekan s kratkim nagovorom v katerem je poudaril važnost trenutka, nato pa čestital g. kandidatu kot prvemu, ki je začetel nov, pr nas doslej neznan način dosega akademskega naslova. Prav tako ga je pozdravil prvi referent g. prof. A. Maklevec, ki je nato podal splošno oceno dela. Nekat. ene uro je pojasnjeval g. kandidat svoja mnenja in odgovarjal na vprašanja gospodov eksaminatorjev. Bilo je za vsakogar zelo zanimivo in poučno, saj je problem rehabilitacije prav dandanašnji čas zelo aktualen. Ko bo izšla tiskana izdaja dela, bo g. Schaupt tudi de jure — potem ko bo izročil doktoratu svo izvodov knjige — dosegel doktorski naslov.

Mlademu doktorju naše iskrene čestitke!

— Nova grobova. Po dolgem trpljenju je za vedno zapustila svojege ga. Terezija Hočevarjeva, rojena Zajc. Za njo zahejoje sinova Janez in France, hčerke Mielka, Pepca, Slavica in Angela ter drugo sorodstvo. K večnemu počitku bodo rajsko spremlji v soboto ob 14. iz kapele sv. Janeza na Žalah na pokopališču k Sv. Križu. — **Detrel** je železniški uradnik v pokloju g. Franc Legan. Zapuščena žena Marijo rojeno Černač in hčerko Olga. Na zadnji poti bodo pokojnikove zemlske ostanke spremlji v nedeljo ob pol 16. z doma žalosti, Satnerjeva ulica 136 na viško pokopališču. — **Pokojnika** naj bo ohranjen blag spomin, svojem pa izrekamo nase odkritosrčno sožalje!

— Sprejem obrtnikov v železiško službo. Kurilnica Ljubljane sprejme takoj večje število izučeni obrtnikov (s pomočjo izpričevalom) kovinske stroke: ključavnice, mehanike, kovače, kotlarje, stru-

Ljubljanski javnosti

Z dežel je prebežalo v Ljubljano in nekatere druge večje kraje veliko število beguncev. Pokrajinski podporni zavod in druge dobrodelne ustanove pomagajo beguncem s tem, da jim oskrbujejo brezplačno hrano: stanovanje in po možnosti tudi obleko. V javnih kuhinjah, kjer majo begunce hrano, pa primanjkuje za to potrebne kuhinjske posode in pribora, posebno žlice. Velika potreba je posebno za lončke po 1 liter do polkruh liter vsebnih. S temi lončki namreč prihajajo begunci v kuhinje po hrano iz skupnih stanovanj.

Po dežel je veliko število družin, ki so jim komunisti izropali popolnoma vse, tudi pribor in kuhinjske posode, tako so ti reveži v silni zadregi!

Za vse te bedne se bo po Ljubljani priredila zbirka pribora — posebno žlice — in kuhinjske posode v imenu Pokrajinskega podpornega zavoda. Nabirko bodo organizirali člani in članice Vincencijevih in Elizabetnih konferenc ter druge za to pooblašene osebnosti. Vsak nabiralec posode in pribora bo mel s seboj v gimnazij pristojnega župnega urada ali škofijske dobrodelne pisarne. Nabiralec, ki nimajo tozadevne legitimacije, naj se posodi, ne izroča!

Vse družine, ki količkat morejo pogrešati kaj od svoje kuhinjske posode ali pribora, prav lepo prosimo, da po možnosti kaj darujejo v ta namen!

garje in instalaterje. Reflektanti naj se zgledajo v kurilnici — administracija, soba št. 14

— Društvo stanovanjskih najemnikov sporoča, da sprejema stranke samo ob sobotah od 16. do 17. ure popoldne v prostorih Zdrugažnja javnih uslužbencev, Wolfova ul. 10/II. Vse člane prosimo, da čim prej poravnajo stanarino za tekoče leto.

— Slovensko pianinsko društvo ima svoje nove društvene prostore v prvem nadstropju v Ulici 3. maja št. 5, nad »Foto Holinski«. Uradne ure ob delavnih dneh od 9. do 12. in od 15. do 18. ure, ob sobotah le predpoldne.

— Parastos za pokoj duše Branka K. Kostića se bo vršil v nedeljo, 5. t. m. ob 11.15 v pravoslavni parohijski cerkvi sv. Cirila in Metoda. Predsednik pravoslavne cerkvene občine vabi vse člane, da s svojo udeležbo počaste spomin plemenitega pokojnika in z služnega člana ter dolgoletnega funkcionarja v raznih cerkveno-občinskih organizacijah in odborih.

— Pouk na I. moški realni gimnaziji Ljubljani se bo nadaljeval v ponedeljek dne 6. decembra ob 13 v prostorih II. moške real. gimn. na Rakovniku. Ta dan naj pridejo v šolo vsi prvo- in drugošolci in 3 a in 3 b. V torek 7. dec. prično s poukom 3 c de in vsi četrti in petošolci. V četrtek 9. dec. pa vsi šesto-, sedmo in osemšolci. Za vse razrede bo pouk prvi dan pa že razglašenem ponedeljkovem urniku. Pričetek pouka vedno ob 13, konec ob 17. Ravnateljstvo.

— Dišaki-inje srednjih in višjih šol, ki nimajo predavnanj, najuspešneje izkoristijo prosti čas s posežanjem tečajev strokovnih predmetov: Knjižgovodstvo, stenografija, strojeplaje, trgovska matematika, trgovstvo, trgovska korespondenca in tuj jezik. Izbra predmetov po želji. Praktična izobrazba za bodočnost za vsakega. Vpisovanje dnevno — prospekti na razpolago. Trgovski učni zavod, Kongresni trg 2/II.

— Do 20. decembra izde II. del doktor Kotnikovega Učbenika je angleški jezik (slovenca). Prednoročnikom bo cena znižana na 30 lir. Naročila sprejema Knjižgarna Tiskovne zadruge v Selenburgovi ulici 3.

— Opozorilo! Dišakom-injam vseh šol, posebno onim, ki nimajo rednega pouka, svetujemo, da se vpišejo k našim specialnim instrukcijam. Nemoteno pripravljamo vsakega za vse predmete in jezike. Posebni tečajji matematike. Oddelek za privatiste. Ločene skupine po razredih — posebne učilnice. Prospekti na razpolago. Specialne strokovne instrukcije za srednje šole, Kongresni trg 2/II.

— Naivna peresa, boljša, i-bro hranjena kupuje po najvišji dnevni ceni tvrlka EVERETT. Prešernova ulica 44.

— Zahtevajte Anulon (tablete proti glavobolu, nevralgiji, hripi, influenci, dišmenoreji in revmatizmu). Dobite jih v vsaki lekarni.

— Teran, rebalo, pristno domačo vipavsko kapljico točji gostilna »Lovšin«.

— Važno za vsakogar sedaj in v bodoče je znanje strojeplaja, stenografije, knjižgovodstva, korespondence, jezikov itd. Temeljiti pouk za praktično trgovsko-gospodarsko udeleževanje v zasebnih ali javnih uradnih pisarnah. Novi tečajji — dnevni in večerni — prično 6. decembra. Izbra predmetov po želji. Učnina zmanra. Vpisovanje imvno. Informacije in prospekte daje: Trgovske učilnice »Christofov učni zavod, Domobrnska 15.

— Učite se strojeplaja! Novi eno-, dvo- in trimesečni tečajji — dnevni in večerni — prično 6. decembra. Največja moderna strojeplajnica: raznovrstni pisalni stroji. Desetprstna učna metoda. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. Praktično znanje, vsakomur koristno. Učnina zmanra. Vpisovanje dnevno. Na razpolago brezplačni; novi prospekt. Posebni tečajji tudi za stenografijo, knjižgovodstvo, korespondenco itd. Izbra predmetov po želji. Informacije: Trgovske učilnice »Christofov učni zavod, Domobrnska 15.

— Naknadno vpisovanje v trgovske učilnice »Christofov učni zavod; Ljubljana, Domobrnska 15 za Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti in Višji trgovski tečaj se vrši naknadno še vsak dan za one dišaki-inje, ki zaradi izrednih prilik doslej še niso mogli obiskovati šole. Na razpolago brezplačni prospekt. — Ravnateljstvo.

— Akademičarke-ki, uporabite prosti čas za vsestransko praktično trgovsko-gospodarsko izobrazbo. Predmeti: strojeplaje, stenografija, knjižgovodstvo, korespondenca, jeziki itd. vsakomur koristno služujo v zasebnem ali javnem poklicu. — Novi tečajji prično 6. decembra. Izbra predmetov po želji. Učnina zmanra. Vpisovanje dnevno. Informacije: Trgovske učilnice »Christofov učni zavod, Domobrnska 15, ur. Na Miklavžev večer, v nedeljo ob 17. uri, zaključni sklad, slikar Marjan Piheršek razstavo svojih del v galeriji Obernsel, Gosposvetska c. 3.

— Miklavževanje športnega kluba Viteza se bo vršilo v meščanski šoli na Vliču v nedeljo ob pol 16. uri za mladino. Vhod z dvorišča. Za odrasle bo miklavževanje pri Mahničju ob 18. uri. Darila se sprejemajo od 11 dalje.

— Ljub Miklavž, lepo prosim, prinesli mi najpovejšo slikanico s »Police za male (6. zvezek): D. Gorinšek »Zlata tica«, ki je pravkar izšla v knjigarni Tiskovne zadruge.

— Za Miklavža je izšla knjigarna Tiskovne zadruge kot 6. zvezek »Police za male« Danila Gorinška »Zlata tica«, ki jo je opremil z originalnimi risbami M. Bambič. Mladina bo okusne izdaje zelo vesela.

— Za Miklavža dve novi slikanici: Nosni in Zalka, Bunček in Bunkica. Mladinska založba, Stari trg 30.

— Podpornemu društvu za gluho-nemomladno so darovali v počastitev spomina blagopokojne ge. Cizelj-Allescheve sošolke njene hčerke Nane znesek 120 lir. Mladim dobrotnicam gluho-nemih sirot prisrčna hvala!

— Nosreče. Konj se je splašal 53letnemu posostku Ivanu Serjaku iz Črne vasi; moč je padel z voza ter si pri tem zlomil levo nogo. Sismoreznica je pokodovala prste na levici 41letnemu posostniku Jožefu Celarcu z Drenovega griča. 49letnega delavca v kemični tovarni v Ljubljani Alojza Pavšiča je pri delu zgrabil transvsjski jermen in mu prizadejal hude poškodbe po telesu. Levu nogo si je zlomil pri padcu 70letna zasebnika Berta Zorajeva iz Ljubljane. S stola je nedla in si zlomila desnico 59letna lastnica mikarne Jožefa Rajncrčeva iz Ljubljane. 52letna žena delavca Ana Slavčeva iz Ljubljane je padla in si zlomila levico 40letnemu posostniku Jožefu Globokarju z Rudnika je mlatinška skoraj odrgla desnico v zapestju. Domači pes je popadel 11letnega sina posostnika Alojza Škarbo iz Ljubljane in mu prizadejal poškodbe na levi nog in roki — Ponesrečenci se zdravijo na kirurškem oddelku ljubljanske splošne bolnišnice

Beleznica

KOLENDAR

Sobota, 4. decembra: Barbara.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Tovariska v poletju
Kino Sloga: Peterček
Kino Union: Soroga.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayar, Sv. Petra cesta 78.

ZATEMNITEV

je strogo obvezna od 18. do 6. ure!

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Sobota 4. dec. ob 16.: Snegulčica. Nastop sv. Miklavža. Izven Mladinska predstava. Cene od 22 lir navzdol. Nedelja, 5. decembra, ob 10.: Snegulčica in nastop sv. Miklavža. Izven. Cene od 22 lir navzdol. — Ob 14.: Snegulčica in nastop sv. Miklavža. Izven. Cene od 22 lir navzdol. — Ob 17.: Snegulčica in nastop sv. Miklavža. Izven. Cene od 22 lir navzdol. Ponedeljek, 6. decembra, ob 16.: Snegulčica in nastop sv. Miklavža. Izven. Cene od 22 lir navzdol.

Miklavž v Drami. Zaradi izredno velikega zanimanja, ki vlada za miklavževanje pri mladinski predstavi »Snegulčica«, je vodstvo gledališča nastavilo predstavo za Miklavževim prihodom in obdarovanjem otrok za soboto popoldne, nedeljo dopoldne, popoldne in zvečer (obdaritev tudi za odrasle) ter ponedeljek popoldne. Obdarovancem bodo pri predstavah izročena od Miklavža darila, ki bodo prispela zanje v Dramo, Sprejemajo se vsak dan od 9 do 18. ure. Darila morajo biti dobro zavita in omotana ter opremljena z natančnim imenom, primkom in naslovom stanovanja, kjer obdarovane stanuje. Na darilih mora biti tudi natančno označeno, na kateri dan in pri kateri predstavi naj otroci dobijo darilo (ura kdaj se predstava vrši). Miklavž posameznih otrok ne bo nagovarjal.

OPERA

Sobota, 4. dec. ob 16.: Netopir. Opereta. Red Sobota.

Nedelja, 5. dec. ob 16.: Sneguročka. Izven. Cene od 32 lir navzdol.

Ponedeljek, 6. decembra: Zaprt.

J. Strauss: »Netopir«. Opereta v treh dejanjih. Osebe: Eisenstein — M. Sancin, Rozalinda — Mlejnškova, Adela — Ribičeva, Alfred — Čuden, Orlovski — Dre-novec, Frank — Janko, Falke — B. Sancin, Zaba — Zupan. Režiser — Freljh, dirigent — S. Hubad.

RADIO LJUBLJANA

SOBOTA, 4. DECEMBRA

8.30—9.00: Jutranji koncert. 9.00—9.15: Poročila v meščanski in slovenski. 12.00—12.30: Opoidanski koncert. 12.30—12.45: Poročila v meščanski in slovenski. 12.45—14.00: Koncert za razvedrilo. Igra Radi sid orkester, volji dirigent Drago Mario Štanc. 14.00—14.15: Poročila v meščanski. 14.15—15.00: Popolnanski koncert. 17.00—17.15: Poročila v meščanski in slovenski. 17.15—17.45: Popolnanski koncert. 17.45—18.00: Gospodinjstvo predavanje. 19.00—19.30: Fantje na vasi pojo. 19.30—19.40: Poročila v slovenski. 19.40—19.45: »Na kaj misliti?« — predava g. Narte Velikonja. 19.45—20.00: Napoved sporeda za naslednji dan. — Sledi mala medigra. 20.00—20.10: Poročila v meščanski. 20.10—21.40: Pisan sobotni večer. 21.40—22.00: Prenos vojaške odloje iz Beograda. 22.00—22.10: Poročila v meščanski. 22.10—22.30: Glasba za lahko noč.

Kultura

Vodnikova pratika 1944

Pojavljajo se kolektarji in pratike — od tistih majhnih ljudskih ki spominjajo na našo staro pratikarsko tradicijo, na čase, ko je bila takale knjižnica poleg molitvenih edna knjiga v širokimi kmečkih hišah, do take pratike, kakor je pravkar izšla Vodnikova. Tudi ta si je že ustvarila svojo tradicijo. Lepo število let opravila poleg običajne kolektarske funkcije vlogo ljudske občanke. Leto za letom prinaša Vodnikova pratika poljudne in pregledne sestavke iz raznih panog človeškega znanja, zastopajoč s sodobni sredstvi in pripomočki izročila svojega imenika in kulturnega patrona Valentina Vodnika, ki je s svojo »Veliko Pratik« (1795—1797) prav tako gojil v prvi vrsti pouk in začel preprostim bralcem odpirati obzorja v svet in poelabljati poglede v domače življenje.

Vodnikovo pratiko urejuje že od začetka književnik prof. dr. Pavel Karlin. Tudi letošnja je izšla v njegov izkušeni redakciji. Po običajnem kolektarskem gradivu prinaja kulturni kolektarček s spominskimi datumi na odlične slovenske močje, nato pa Vreme in letino v ljudskih prerokbah ter pregled mer in uteži »Čankarskega del znanja belokranjska narodna pesem »Kolednik« in »Na prvem mestu je objavljena krajša razprava Borisa Orla »O živem k nam na kres« Pisec, čigar etnološki in etnografske razprave so dobro znane iz tuznih slovenskih revij, obravnava kresne občaje verovanja in pesmi ter njih zvezo s kulturo sv. Janeza svetnika, ki je pri našem ljudstvu predstavljal in predstavlja še danes njegovo mnogo starčeva. V paganski dobo seznanila kresna izročila. Po razglašjanju kresnih pesni, ki jih Orel obilno

citira in primerja s tujimi, prihaja k sklepu da »nam najgloblja vsebna nekaterih evropskih kresnih pesmi in med njimi tudi naših ne odkriva samo poletnih čarov ljubezni, zakona in zemeljske rodovitnosti te kresne pesni nam v vsej ljudski izrazni lepoti in pri spodobni navsezadnje osvetljujejo tudi večni miti poletja, sonca in njegovega obrata, ki gade na god sv. Janeza Krstnika Pot, ki pelje od ljubezni k soncu ali pa obratno od sonca k ljubezni, je prestara ter jo najdemo v mitoloških raznih narodov in ljudstev« — Dr. Janko Lokar se oglašja z novo črtico iz lovškega življenja »Lovski krste« Z mnogimi značilnimi podrobnostmi opisuje star lovski občaji: krst novica ali zelenca ob njegovem sprejemu v zeleno bratovščino, to je tedaj kadar ustrelji prvo večjo ali važnejšo žival. Pisec primerja ta občaji z navadami v drugih deželah in obuja pri tem spomin na »krste«, ki jih je sam doživel — Meteorolog dr. Oskar Reja je prispeval članek »Vremenska napoved z barometrom« V članku razlaga vremenske pojave upoštevajoč seveda razmere v naših krajih: tak seznanja bralca z vsemi deleži, ki jih lahko opreva takomerkar se da zanosljivo napovedovanju vremena. — N. R. je spisal »Zgodovino življenjskih nakaznic od zgodnjih začelov in občaji med prvotivnimi ljudstvi do sedanjih nakaznic v naši pokrajini; slednje s hranjenjem znanecem s faksimilni posnetki k izponolnjujejo ta članek — Privednega značaja je prispevek Davorina Ravljena »Trdnjava v puščavi« Priveduje o zgodovinskih našega rojaka pri tuzki letnji v afriški puščavi — snov ki že sama dovolj zamika bralca, ne da bi jo bilo treba pripočati, tembolji, ker je pripovedovana spretno in živahno — Dr. France Ogrin je izvršil zanimivo »anketo« v slovenski poeziji: kakšen

»Odmev voda v slovenski pesmi. Iz takega razgledovanja po naših pesniških nivaah je prinesel lep soplek cvetja, ki kaže, kako je naše poete navdihovala voda na splošno, ali pa razne njene oblike: reke, slapovi, jezera, morje. Pri tem upošteva poleg umetne tudi narodno pesem. — Dr. Gotin Gre gorc je spisal informativen članek o zdravilšču in kopališču Dolenske Toplice (s slikami) — Iz romana čehskega pisatelja Eduarda Bosa »Cirkus Humberto«, ki ga nekateri označujejo za eno najzanimivijših knjig v češki literarni žetvi zadnjih let, je prevedel Pavel Karlin značilno in tud kot odloček vseskoj zanimivo, s humorjem spisanu polavice — Prof. M. Z. je prispeval sestavek »O večni življenjski plodnosti« v njem pripoveduje o najbolj in najmanj plodnih živah. — V zgodovino kmetozografije tega znanstvenca naših dni, nas uvaja dr. M. Forster s člankom »Ob zibelki kmetozografije« Številno občinstvo naših kinematografov najde tu obilno zanimivost o iznajdbi, ki je v nemali meri prispevala k znanju naše dobe in postala tako zredno popularna — Josip A. Podbrger je pisec sestavka »Osmetki novega mednarodnega kolektarja«, kakor je bil pred sedanjim vojno predložil Društvu narodov. Kolektar naj bi veljal za vse države Osmetki je reproduciran v celoti in izpopolnjen z razpredelico luninih men za l. 1900—1999. Pri novem kolektarju je značilno, da šteje 13 mesecev po 28 dni — Iz Francoskija je prevedena črtica »Mož, ki je plačeval dolgoce« — Dr. Anton Urbanec nadaljuje svojo razpravo »Uvod v zavarovalstvo« V tem delu razpravlja o zavarovanju v okviru življenjskega zavarovanja. — Janko Colnar odprva »Pogled v sodobno športno letalstvo, znani sodariski strokovnjak A. Skulj nas poučuje »Kako in kdaj

cepimo« (s slikami), avtor »Tiskarstva«, tisk. ravnatelj Miroslav Ambrožič pa je prispeval članek »Viški tiskarske tehnike« z vplegledom v nove pridobitve in izpopolnitve sodobne črne umetnosti. Ilustrirani članek bo nariskom razširili pojme o tej izredno razširjeni panogi današnje »naprimate« civilizacije. Pratikko zaključujejo uzanke.

Tako Vodnikova pratika tudi z novo knjigo varuje svoja lepa pratikarska izročila.

Še kopica novih knjig

Prihajajo iz tiskarn nove in sveže; vsaki se zdi, da dihaajo v nas z vonjem tiskarskega črnika, ki se še ni moglo do kraja posušiti. Prinašajo nam v teh težkih, zamračenihi časih blagoslov neugnanu snujočega duha, ki se zaveda, da je sam življenjska sila in da ne more in ne sme molčati in mirvat niti v dnehi heroičnega boja za novo prihodnost naroda; obenem pa pričajo o neumernem delu naših tiskarskih in drugih delavnic, o skrbeh tisočev naših ljud za vsakdanji kruh, ki ga posvečuje samo počteno in vestno delo. Knjižge, naše domače knjige! Sprejemamo jih kot tradicionalne znamenike miklavževih in božičnih dni, ko je knjiga eno najpomembnejših in najlepših daril, če je izbrana z okusom in če prinaša darovancu radost odkritja in plemenitega duševnega užitka.

Izmed knjig, ki čakajo na mizi literarnega kronata da jih posebej prikaže in oceni, navajamo danes še nekatere. Predvsem so to izvini slovenski romani: Dularjev roman »Krika umira« (v založbi J. Žužka), eden najobsežnejših izvirnih proznih spisov, kar jih je izšlo pri nas v zadnjih letih; delo Ivana Matičiča opev slovenske matere in kmečke grude »Petrlinca« (Vodnikova družba) in Vinke Beličiča »Molitev na gorah, delo mila-

dega pisatelja, ki ga je navdihnila rodna Bela Krajina. Nadalje je pred nami nova knjiga Jožeta Tomaziča »Pohorske bajke« (Slovenskega knjižnica) z ilustracijami J. Berančica, spis, ki vabi s svojo folkloristično noto in s svojimi odmehi iz sive davnine. — Izmed prevodov je vredno posebne pozornosti drugo, popravljeno izdajanje slovečega romana mojstra francoske romantike Victorja Hugoja »Notredamska cerkev v Parizu« v prevodu dr. Janka Tavzesa. Že dejstvo, da je ta prevod doživel drugo zdajanje — v našem prevodnem slovstvu dokaj redek pojav — bi bilo najboljšje priporočilo delu, ki je preblec preizkušeno več ko sto let in je kljub tej starosti ostalo vedno znova prebiran in prevajan roman, eden izmed biserov francoskega slovstva. Knjiga je opremljena z mnogimi sodobnimi ilustracijami. — Med poučnimi knjigami, ki so izšle v zadnjem času zasluži

BODITE USMILJENI IN USMILJENJE BOSTE DOSEGLI!

SPORT

Naša slavljenca

Slovenski sport bi v teh letih praznoval že razne pomembne jubileje in zato ni čudno, če se zdaj pa zdaj tudi njegovi prvi poborniki in pionirji srečujejo s samim očakom Abrahamom.

Danes je med takimi na vrsti eden izmed redkih, ki si ni bil glavni in žrtvoval nešteti uric in vsega samega sebe za oni preklicani nogomet, temveč je vse svoje neugnane sile v korist sporta posvetil našemu kolestarstvu. Med redkimi, ki so poleg naših znanih kolestarskih veteranov žrtvovali mnogo za procvit kolestarskega sporta, je bil do zadnjega naš slavljenec

Fran Maver,

ta čas strojni stavec v »Narodni tiskarni«. Zadnjič sem ga za hip ustavil pri živahnem drdranju njegovega »Lipotypa« in pomenila sva se na hitro takole:

- Ali jih boste res dosegli 50?
- To mislite, menda res ni več daleč!
- 5. decembra slavim rojstni dan.
- Hotel sem poizvedeti, kako ste to napravili tako naglo!
- Meni se tudi dozdeva tako. Toda vse to ni važno ni.
- Toda zaradi sporta je pa le vredno besede.
- Če je zaradi njega, sem na uslugo. In za kolestarstvo še posebej.

Kolestarstvo me je »prišlo« že kot dečka — dolgo sem se mučil, preden sem se tudi sam dokopal do takega čudnega vozila — iz delov, ki sem jih nanesel iz vseh vetrov. Ko sem se s to čudno pripravo kot 14 letni solar vozil v 6 km oddaljeno šolo v Trst, so mestni fantički zvižgali za menoj, toda jaz sem se le vozil s koleksom.

Polagoma me je veselje do kolesa prevzelo vsega in že sem se začel navduševati za imena kakor so bila takrat: Rusjan, Meniga, Gregl, Ogrin, Rebolj in druga. Če sem le kje zagledal skupino kolestarjev, sem že hitel in požiral prah za njimi. Seveda sem zmerom znova omagal in se vračal izmučen domov.

Slednjič pa sem se le uvrstil med dirkače, in sicer prvič s startom in ciljem na Opčinah (na 15 km), kjer sem bil med dvanaestimi prvci. Prvi uspeh ni bil zadnji; šel sem še večkrat in nikoli nisem bil najslabši.

Se večji vzpon mi je preprečila prva svetovna vojna, ki me je kmalu vrgla daleč v tuj svet, kjer sem preživel sedem dolgih let. Seveda tudi ta čas nisem bil brez kolesa. Prevozil sem mnogo kilometrov, predvsem na dirkališčih, pa tudi v

eni cestnih dirk na 50 km sem med 80 močnimi tekmeči zasedel prvo mesto.

Po l. 1922., ko sem se spet vrnil v domovino, sem se kajpa spet odklenil svojega ljubljenskega sporta. S podvojenimi silami pa sem se lotil dela, predvsem organizacijskega, šele l. 1929., ko me je pot zanesla v Ljubljano. Tu sem našel šele pravo torišče, tu šele sem lahko zastavil svoje sile v vseh smereh. Pri propagandi, pri ustanavljanju društva in gradnji dirkališča, pri organizaciji krožnih dirk na cestah, pri zbiranju in usmerjanju mladih vozačev in tega še več. Hermes in kolestarske podzveze so bile moj drugi dom.

Tako na kratko s njim! Kdor je kdaj obiskal kolestarske prireditve, bo vedel, da g. Maver ni manjkalo nikjer. Še bolj pa velja to za sportne novinarje. Kadar je odpovedalo vse, takrat je bil na mestu naš jubilar; kadar se nihče ni vedel kaj napisati o kolestarstvu se je oglasil naš nemurni Maver in imeli smo članke in poročila — po naročilu. Tako je torej kolestaril, organiziral in tudi s peresom propagiral to sportno panogo, vselej in povsod z lepimi uspehi. In kolikor ga poznamo, zaradi današnjega slavlja ne bo postal drugačen, temveč bo še prijel za delo, ko bo treba.

Kakor slišimo, mu prijatelji iz sportnih vrst pripravljajo za srečanje z Abrahamom še prav posebno presenečenje. Njihovim željam in čestitkam se pridružujemo tudi mi!

Čudno naključje je naneslo, da z enim dnevom razlike praznujeta 50 letnico rojstva kar dva zastopnika iste sportne panoge, ki niti ni imela največ izvajajočih v našem sportnem življenju.

Drugi slavljenec iz kolestarskih vrst,

Albin Šiškovič

je tudi primorski rojak, in sicer se je rodil 6. decembra 1893 v Herpeljah pri Trstu. Kot skoraj prvi Tržačan se je že v mladih letih z velikim navdušenjem oprijel kolestarstva, kjer se je dvignil v vrste najboljših, saj je njegovo ime obelježevalo večletno zgodovino našega kolestarstva. Pred prvo svetovno vojno je vozil za tržaško društvo »Balkan«, n bil v l. 1911—1913 klubski prvak. Razen tega si je l. 1912 pridobil tudi naslov prvaka Primorja na dirki iz Trsta v Podgrad in nazaj. Prav tako v letih pred 1914 je sodeloval tudi na znanih dirkah iz Ljubljane v Trst in zavzel na dveh najvažnejših najboljših mestih. Po l. 1919 se je seveda takoj spet javil na številnih kolestarskih prireditvah kot eden najboljših in ljubevarnejših za mnoge mlajše tekmece. Starejša sportna generacija se bo gotovo še spominjala prav Šiškoviča, ki je v vsaki dirki postavil celega moža in vztrajal v naineugodnejših okoliščinah zmerom do zadnjega.

Kakor slišimo, je Šiškovič zadnji čas bolezen priklenila na posteljo in se ta čas zdravi že nad mesec dni v splošni bolnišnici v Ljubljani. Ko mu v meniju njegovih sportnih prijateljev čestitamo za ta življenjski jubilej, mu obnem in predvsem želimo, da bi se čimprej vrnil čil in zdrav med nje in svojeje.

V nekaj vrstah

Pred kratkim je bil objavljen uradni seznam nemških poklicnih bokstarskih prvakov, katerih pregled je revidiral sestavljen tako natančno in podrobno kakor to pot in ga zato ponatiskujemo v celoti. Nemški prvaki v posameznih kategorijah profesionalnih bokstarjev so trenutno naslednji: V mušji teži Hans Schiffer s l. 1939 (poklicni bokstar od leta 1937), v bantamu Herman Remscheid od l. 1940 (1935), v peresni teži Ernst Weiss od l. 1940 (1934), v lahki teži Karl Blahö od l. 1938 (1929), v vtežitvi Gustav Eder od l. 1930 (1928), v srednji teži Jupp Beselmann od l. 1934 (1930), v polteži teži Rihard Vogt od l. 1941 (1938), v težki teži Walter Neusel od l. 1942 (1930).

Italijanski narodni olimpijski odbor, ali kratko označen kot C.D.I.V.I. je zopet začel delovati, in sicer z začasnimi sedežem v Benetkah. Novi izredni komisar vrhovne sportne organizacije v Italiji bo napel »se sile, da se čimprej obnovi redno sportno življenje. Posebno važen bo za obnovo spornega delovanja ukrep, po katerem bodo lahko člani prejšnjih vrstev, ki so sili med tem razpustena, po volji pristopili k ro.-. ustanovitvenim sportnim združenjam. Prve dni tega meseca bo po vseh italijanskih krajih objavljen poseben poziv sportnikom, v katerem bodo obrazložene nove smernice za gojitev telesne vzgoje po Italiji.

V novem tekmovalstvu za nogometno prvenstvo Zagreba, ki velja obenem tudi kot tekmovalje za naslov hrvaškega državnega prvaka, za katerega bodo prišla v poštev štiri najboljša zagrebška moštva, so bili že zabeleženi prvi izidi. V p. v. v. kolu je Gradjanski s 7:1 visoko porazil Viktorijo, prav tako neoporečna pa je bila tudi zmaga Haškove enajstoroce nad Lidaninom. Lanski prvak Concorria je mogel samo tesno z 1:0 odpraviti enajstoroce Zagorca, medtem ko je Ferrara slavila nepričakovano zmago nad dozdaj dobriimi Zelezičarji.

Madžarski amaterski bokstarji so se po hudem porazu, ki so ga doživeli pri prvem nastopu v španskem Madridu, nek liko popravili pri ponovnem startu v Bilbau, kjer so z 10:6 zmagali naj izbranim moštvom severne Španije. Med temi španci seveda ni bilo nobenega zastopnika španske državne reprezentance.

Beograjska vojaška enajstoroica, ki je zadnjo nedeljo utrpela precej izdaten poraz na igrišču v Budimpešti, bo v nedeljo 12. t. m. ponovno gostovala izven Beograda, in sicer proti vojaški sestavi Slovaške v Bratislavi. Slovaška vojska ima v tej panogi nekaj zelo dobrih predstavnikov, tako da naloga beograjskih vojakov tudi to pot ne bo nič manj kočljiva, kakor je bila v madžarski prestolnici.

Mali oglasi

Službo dobi
SLUŽBINJO, posebno in snažno, ki zna tudi kuhati, takoj sprejem. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21947-1a

HLAPEC
k l konju, pošten, dobi stalno službo, hrano, stanovanje in boljšo plačo. Kje, pove Vacik, Zravska cesta 15. 22071-1a

BRIVSKEGA
pomocnika sprejemem takoj. Panči Jenko, Franciškaška 10. 21998-1a

Vajenčičke
VAJENKO sprejemem takoj za frizerski salon »Fancie«, Kongresni trg 3. 21997-44

Zasluzek
KONSERVATORISKA počuje klavir in klavirsko harmoniko. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pobtnas«. 21999-3

Prodaj
MISI, PODGANE in skurke zasedaj pokona te s trupom, ki ga lobite v draperiji Kenc. Zbirška ul. 1. 21990-6

SIVALNE STROJE
z dolgam in okroglim cilindrom proda trgovina »OGLED«, Mostni trg 3 (vhod skozl vežo). 21930-6

VEČJO IZBIRO
dobro ohranjenega pohištva ugodno napredaj v trgovini »OGLED«, Mostni trg 3 (vhod skozl vežo). 21929-6

RADIO
5+1, dobro ohranjen, ugodno prodam. Sv. Petra c. 95 ali Jugi čeva 10. D. 21905-6

LEPO SPALNICO
temno — in kuhinjsko opravo, krem emalirano, proda Krže, mizarstvo, Vrhnika. — Na ogled v skladišču v Ljubljani, Elisavetsova cesta št. 47, poleg kavarnar Matjaž. 21972-6

MERKLIN ST. 1
napredaj. Šmaritnska c. 9. 22066-6

KLAV. HARMONIKI
vseh velikosti (Skandali in druge), prodam. Ogled od 16—18 dnevo. S. Karlovc Knafljeva 8. 21986-6

PRODAM:
8 kg puh-perja, moško obloke, predvojno blago, plašč, visoke otroške čevlje št. 35. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21982-6

KLAV. HARMONIKO, odlični instrument na 60 basov, ugodno prodam. — Rimski 20/1, srednja vrata, med 13 in 14. ur. 22033-6

DAMSKO SKORNJE
št. 40, črne, malo rabljene, moške goziterice št. 45, nove, naboliša izdelava, prodam ugodno. Naslov v ogl. odd. Jutra. 22037-6

OTOMANO
prodam za 1000 lir. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21971-6

MOTORNIO KOLU
200 cm³ »N. S. U.« v naj. boljšem stanju (skoraj nov) ugodno prodam. Naslov pri »Pototehnik«. Tyrševa 15. 22076-6

2 PRSTANA
s prvimi briljanti in zapleteno prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 22069-6

HISNO URO
»Zenit« prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 22069-6

ZBIRKO ZNAMK
Jugoslavije M. M. 1000.— prodam. Ogled dnevo od 10 do 12 frankopanske 21. II. nadst. Prekupčevalci izključeni. 22083-6

KAMINE, marmornate, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 22012-6

PISALNI STROJ, veliki »Underwood«, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21970-6

VOZICEK ZA PUNCKO (igrača) prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 22016-6

KLAV. HARMONIKA, damski, z 80 bas, ur. »Glashütte« in različne igrače za otroke napredaj. Cesta na Rožnik 29. 22004-6

MODERNE SPALNICE
in kuhinjske oprave prodaja mizarstvo Vidmar, Vodnikova 31. 22000-6

DAMSKO KOLO, športno, moderne oblike, skoraj novo, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21912-6

SIVALNI STROJ
original »Singer«, central »Bobbin« prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21894-6

GLEDALIŠČE
lutkovno in razne igrače, poceni prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21950-6

WELLS: Svetovna
zgodovina (polnjenje). — Dickens: David Copperfield (platin). prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 22007-6

BLAGO ZA PLAGC
damsko, predvojno, odlično ter za moški simlikl sukniče, se proda. Vprašati Rimsko cesta 9-11, vrata 16. 22005-6

MIKLAJEVO DARILO
so primerni čistokovni spili in folsterjeji. Misi, 3 mesecce star. Naslov v ogl. odd. Jutra. 22008-6

GRAMOFON
s ploščami in 2 para šenskih čevljev (drap jesen sice 39 in modre 37, zimske, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21961-6

MOSKO SUKNJO
črno, iz finega predvojnega blaga, ugodno prodam. Vodovodna 15-1. 21965-6

SIVALNI STROJ
»Singer«, pogrezljiv, prodam po zelo ugodni ceni Salendrova 6-111. 22048-6

KRZENNO JOPICO
in perzajsko pepogno prodam. Trgovina Umnost, Kolodvorska 30. 22043-6

ZAPRAVILIVCEK
nov, osi na olje, v naj. boljšem stanju, prodaj Ivan Knez, Viska c. 13. 22044-6

MOTORNIO KOLU
200 cm³ »N. S. U.« v naj. boljšem stanju (skoraj nov) ugodno prodam. Naslov pri »Pototehnik«. Tyrševa 15. 22076-6

2 PRSTANA
s prvimi briljanti in zapleteno prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 22069-6

HISNO URO
»Zenit« prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 22069-6

Naročite bogato opremljeno knjigo Razglednik Jutra!

»Razglednik« vam prinese tisto, česar vsi želite: leposlovja in pouka, znanja in zabave. Nekateri odlični slovenski pisatelji so pripisali izvirne spise. Nato se vrstijo nekateri prevodi biserov svetovne literature. Obširen je razgled po širokem svetu z mnogimi njegovimi političnimi, zgodovinskimi in zemljepisnimi vprašanji. Tisku, mostu kulture, je posvečenih več zanimivih člankov. Na široko se nam razodevajo mnoge skrivnosti prirode, vsemirja, živalstva, zdravstva. Mnogo je zabavnega in poučnega drobiža, na svoj račun pa pridejo tudi vsi ugankarji, ki si za zimске večere žele križank in raznih zanj. Obilo je izbranih slik. Prav gotovo pri nas še ni bilo Zbor-

nika, ki bi se predstavil najširšemu občinstvu s tako izbrano in pestro vsebino. »Razglednik«, ki so ga priredili uredniki »Jutra«, bo izšel v prvi polovici tega meseca. Obsegal bo okrog 300 strani velikega formata (21x30 cm), kljub temu pa bo veljal v prednaročbi

samo 28 lir.

V kasnejši prodaji bo cena seveda višja. Zato vabimo vse, da se v naprej prigrtašjo kot kupci knjige. Za naročbo naj uporabijo spodnjo naročilnico. Vsak naj jo točno izpolni, prečrta na njej, kar mu ne ustreza, nato pa izreže in pošlje ali odda v upravi »Jutra« v Narodni tiskarni.

NAROČILNICA NA JUTROV »RAZGLEDNIK«

Upravi »Jutra«

LJUBLJANA Puccinjeva 5

Naročam knjigo »Jutrov »RAZGLEDNIK« po znižani ceni 28 lir. Plačam jo — takoj ob naročbi — takoj ob prejemu. Knjiga naj se mi dostavi na dom po donalcau — po pošti. Knjigo dvignem sam v upravi »Jutra« in »Slovenskega narodca.

_____ dne _____ 194__

Podpis

Ime in poklic: _____

Točen naslov: _____

2 KAPNI, 2 RUJHI
in 2 blazini, še prav do bro blago, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 22058-6

Kupim
VSE STERLENICE stalno kupuje in plača najboljšo ceno. Gostovska 16, nasproti Delavskega doma. 21873-7

POLICE, lesene, skladiščne, dobro ohranjene, kupimo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Police«. 21954-7

VOZICEK ZA PUNCKO (igrača), dobro ohranjen, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21979-7

ZNAMKE, tudi posamezne partije, kupim. Ponudbe na ogles. odd. Jutra pod »Znamke«. 21964-7

ZAPESTNO URO
damsko (crom ali nikelj), manjše oblike, kupim. Hrbar, Malgajeva 2. 21964-7

HARMONIKO
za začetnika in damsko kolo, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plačam 58«. 21958-7

LJUBLJANSKI ZVON
tudi posamezne letnike ozroma mesalnike, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljub. Zvon«. 22066-7

V najem
LOKALE
večje, suhe, svetle, za mirno obrt ali industrijo, oddam 1. jun. 1944. Dosedaj uporabljani za tekstilno mladstvo in barvarno. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21923-17

GOSTILNO
ali vinotok vrazem takoj v najem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobber promet«. 22063-17

PERKANO
dam v najem v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Perkano«. 21893-17

Poset
DEL NIVJE
ob Malem grabnu, blizu Opekarne ceste, primerno za hiško ali weekend, prodaj za 24.000 do 50.000 lir. Naslov v ogl. odd. Jutra. 22064-20

Sobo odda
OPREMLJENO SOBO za dve osebi, v novi hiši za Bežigradu, oddam takoj. Ogled od 10 do 14. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21943-23

OPREMLJENO SOBO, sončno, s posebnim vhomom in souporabo kopalnice, oddam boljšemu gospodu. Naslov v ogl. odd. Jutra. 21938-23

OPREMLJENO SOBO, sončno, s posebnim vhomom in souporabo kopalnice, oddam boljšemu gospodu. Sion kovca 15-1, dno. 21956-23

OPREMLJENO SOBO, takoj oddam gospodini. Rožna dolina 19-1. 22061-23

SOBO
s souporabo kopalnice v centru mesta, takoj oddam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 22023-23

Sobe isče
PRAZNO SOBO s posebnim vhomom, po možnosti bolj v središču, išče Ciril Pokorn, trg. sodr. trdnik, Bleiweisova 28. 21987-23a

SOBO S HRANO
katero preskrbi sam, išče dijak obrtne šole. Naslov v ogl. odd. Jutra pod »Tako! 51«. 21951-23a

Razno
JEDILNE BUČE
dobite v Mastrovi ulici št. 10. 21914-37

KRMLINO PESO
dobite v Mastrovi ulici št. 10. 21906-37

POHISTVO
Izdelujemo po naročilu ter izvršujemo vsa popravila. Josip Zomer, Breg 14. 21977-37

GOZJERJEMJE
35 sarmenjav za št. 37. Cesta na Rožnik 5. 21969-37

OSEBNO IZKAZNO CO
na ime Štrukelj Mirja in dovoljenje za prehod ploka sem izgubila. Poštenega najdelja pro sam, naj isto vrne na po. ličji v 8 št. 21957-37

PENARNICO
z legitimacijo na ime Schindelfeld Zlato, sem izgubil. Pošten najdelja pro sam, naj vrne na naslov. Tenaar naj obdrži kot na. grado. 21952-37

OSEBNO IZKAZNO CO
na ime Štrukelj Mirja in dovoljenje za prehod ploka sem izgubila. Poštenega najdelja pro sam, naj isto vrne na po. ličji v 8 št. 21957-37

PENARNICO
z legitimacijo na ime Schindelfeld Zlato, sem izgubil. Pošten najdelja pro sam, naj vrne na naslov. Tenaar naj obdrži kot na. grado. 21952-37

OSEBNO IZKAZNO CO
na ime Štrukelj Mirja in dovoljenje za prehod ploka sem izgubila. Poštenega najdelja pro sam, naj isto vrne na po. ličji v 8 št. 21957-37

PENARNICO
z legitimacijo na ime Schindelfeld Zlato, sem izgubil. Pošten najdelja pro sam, naj vrne na naslov. Tenaar naj obdrži kot na. grado. 21952-37

OSEBNO IZKAZNO CO
na ime Štrukelj Mirja in dovoljenje za prehod ploka sem izgubila. Poštenega najdelja pro sam, naj isto vrne na po. ličji v 8 št. 21957-37

PENARNICO
z legitimacijo na ime Schindelfeld Zlato, sem izgubil. Pošten najdelja pro sam, naj vrne na naslov. Tenaar naj obdrži kot na. grado. 21952-37

OSEBNO IZKAZNO CO
na ime Štrukelj Mirja in dovoljenje za prehod ploka sem izgubila. Poštenega najdelja pro sam, naj isto vrne na po. ličji v 8 št. 21957-37

PENARNICO
z legitimacijo na ime Schindelfeld Zlato, sem izgubil. Pošten najdelja pro sam, naj vrne na naslov. Tenaar naj obdrži kot na. grado. 21952-37

OSEBNO IZKAZNO CO
na ime Štrukelj Mirja in dovoljenje za prehod ploka sem izgubila. Poštenega najdelja pro sam, naj isto vrne na po. ličji v 8 št. 21957-37

PENARNICO
z legitimacijo na ime Schindelfeld Zlato, sem izgubil. Pošten najdelja pro sam, naj vrne na naslov. Tenaar naj obdrži kot na. grado. 21952-37

OSEBNO IZKAZNO CO
na ime Štrukelj Mirja in dovoljenje za prehod ploka sem izgubila. Poštenega najdelja pro sam, naj isto vrne na po. ličji v 8 št. 21957-37

PENARNICO
z legitimacijo na ime Schindelfeld Zlato, sem izgubil. Pošten najdelja pro sam, naj vrne na naslov. Tenaar naj obdrži kot na. grado. 21952-37

OSEBNO IZKAZNO CO
na ime Štrukelj Mirja in dovoljenje za prehod ploka sem izgubila. Poštenega najdelja pro sam, naj isto vrne na po. ličji v 8 št. 21957-37

PENARNICO
z legitimacijo na ime Schindelfeld Zlato, sem izgubil. Pošten najdelja pro sam, naj vrne na naslov. Tenaar naj obdrži kot na. grado. 21952-37

Dotrpel je moj dragi mož, oče, sin, brat, svak in stric, gospod

Franc Legan

železniški uradnik v pokoju

Nepozabnega pokojnika bomo spremlili na zadnji poti v nedeljo